

Číslo jednací: 200 / 2023

**ZŠ a MŠ JAROV, Praha 3,
V Zahrádkách 48/1966**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MŠ

„Objevujeme svět kolem nás“

Vypracovaly: Bc. Milada Suchá, Ivana Netušilová

Dozoroval ředitel ZŠ a MŠ Jarov PaedDr. Stanislav Šebl.

Platnost ŠVP MŠ: od 1.9. 2023. Schváleno na pedagogické poradě 28.8. 2023.

OBSAH

1	Identifikační údaje o mateřské škole	4
2	Obecná charakteristika mateřské školy	5
3	Podmínky vzdělávání	6
3.1	Materiální a hygienické podmínky	7
3.2	Psychosociální podmínky	7
3.3	Psychohygienické podmínky	7
3.4	Životospráva	8
4	Personální a pedagogické zajištění	8
5	Organizace vzdělávání a provoz mateřské školy	9
6	Spolupráce s rodiči	12
7	Zajištění bezpečnosti a ochrany dětí	12
8	Řízení mateřské školy	13
9	Dlouhodobé cíle MŠ	14
10	Charakteristika vzdělávacího programu	16
10.1	Metody a formy práce	16
11	Vzdělávací obsah	17
11.1	Integrované bloky	18
11.2	Realizace a časový plán	60
12	Plán environmentální výchovy	61
13	Jazyková a čtenářská pregramotnosti	64
14	Matematická pregramotnost	66
15	Polytechnická výchova	67
16	Digitální pregramotnost	68
17	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	69

18 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let	69
19 Péče o děti ze sociálně znevýhodněných rodin	71
20 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	71
21 Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	73
22 Preventivní program	73
22.1 Zdravý životní styl, ekologie	75
22.2 Logopedická prevence	75
22.3 Prevence šikany	76
22.4 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření	77
22.5 Prevence sexuálního zneužívání a týrání	78
22.6 Prevence kriminality a delikvence	78
22.7 Prevence virtuálních drog	79
23 Evaluační systém školy	80

Přílohy:

Příloha č. 1 Profil absolventa naší MŠ

Příloha č. 2 Třídní vzdělávací program

1 Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu:	Školní vzdělávací program pro mateřskou školu „Objevujeme svět kolem nás“
Název školy:	Základní a mateřská škola Jarov
Zřizovatel:	MČ Praha 3, Havlíčkovo nám. 9/700, 130 00, Praha 3
IČO zřizovatele:	00063517
Ředitel školy:	PaedDr. Stanislav Šebl
Vedoucí učitelka:	Bc. Milada Suchá
Adresa školy:	V Zahrádkách 48/1966, Praha 3
IZO:	102073261
IČO:	63831449
ID datové schránky:	65py9vp
Telefon:	284 680 004, 284860650
Fax:	284 862 185
E-mail:	skolka@zsjarov.cz kancelar@zsjarov.cz
Webové stránky:	www.zajarov.cz
Číslo účtu:	2000799309/0800
Kapacita mš:	112 dětí, 4 třídy (1 předškolní homogenní, 3 heterogenní)
Provozní doba:	7 – 17.30 hodin
Stravování:	zajišťuje ŠJ při ZŠ a MŠ Jarov
Zpracovatel ŠVP:	Bc. Milada Suchá, Ivana Netušilová, kolektiv mš, dozoroval ředitel ZŠ a MŠ Jarov PaedDr. Stanislav Šebl
Číslo jednací:	
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2023

2 Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola je součástí areálu ZŠ a MŠ Jarov, V Zahrádkách 48/1966, Praha 3. Je otevřena od 8.4. 2015 ve zkušebním provozu 2 tříd, od 1.9. 2015 v provozu plném – 4 třídy. Funguje v celodenním a celoročním provozu.

Jedná se o jednopatrovou budovu s vlastním vstupem a zahradou vybavenou herními prvky, pískovišti a krytým zahradním altánem. Škola není bezbariérová. V přízemí budovy se nachází jedna výdejna jídla, jedna tělocvična, dětské šatny, šatna pro personál, ředitelna, přijímací kancelář, sociální zařízení pro děti i personál a technické zázemí. V patře se nacházejí 4 třídy se samostatnými vstupy a přímým vstupem na zahradu. Každá třída má samostatné sociální zařízení. Do patra se vstupuje dvěma přístupovými schodišti. Všechny třídy jsou vybaveny dětským účelovým nábytkem, množstvím hraček a didaktických pomůcek. Všichni zaměstnanci MŠ se snaží pro děti vytvářet podnětné prostředí. Hračky jsou pro děti dobře dosažitelné. Tři ze tříd slouží v odpoledních hodinách k odpočinku dětí, jedna, předškolní třída k relaxaci.

Areál školy leží v širším centru Prahy v městské části Žižkov. V okolí se nacházejí téměř všechny typy městské zástavby (starší činžovní domy, rodinné domy, panelové sídliště i moderní bytové domy). Nedaleké parky (Židovské pece, Třešňovka, Třebešín, Balkán, Parukářka) skýtají možnosti pro vycházky a další pobyt dětí venku.

Provoz mateřské školy je zajišťován v pracovní dny od 7.00 – 17.30 hodin dostatkem kvalifikovaných pedagogických pracovníků a provozními zaměstnanci. Příchody probíhají v čase: 7 – 8.30 hod., odchody pak celkově v rozmezí: po obědě 11.30 – 13.15 hod., odpoledne 14 – 17.30 hod..

Výuka probíhá v dopoledním a odpoledním programu ve 3 heterogenních třídách a 1 předškolní homogenní třídě.

Stravování je zajišťováno školní jídelnou ZŠ a MŠ Jarov, V Zahrádkách 48/1966.

Mateřská škola spolupracuje s kmenovou základní školou (cílená příprava předškoláků na školní docházku, zapojení pedagogů a vychovatelů ZŠ, společné kulturní a sportovní akce apod.). Dále spolupracuje s organizacemi zajišťující kulturní a jiné akce pro děti (divadelní spolky, dětské dopravní hřiště, ekoprogramy...).

Mateřská škola nabízí zdravotní program (sauna, inhalace, hra na flétnu, solná jeskyně, plavání) a nadstandardní zájmové kroužky (angličtina, keramika, sportovní a výtvarný kroužek).

Učitelky se při výchovně-vzdělávací práci zaměřují na dodržování přirozených lidských potřeb (potřeba bezpečí, sounáležitosti, uznání a seberealizace), je podporován volný pohyb dětí, výchova ke zdraví a tělesné pohodě. Důraz je kladen i na spolupráci pedagogických a provozních zaměstnanců a spolupráci s rodiči.

3 Podmínky vzdělávání

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Učitelky se plně během celého dne věnují dětem a jejich vzdělání. Plánování činností vychází z potřeb dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru a jsou jim vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Všichni zaměstnanci MŠ se snaží pro děti vytvářet podnětné prostředí. Hračky jsou pro děti dobře dosažitelné.

Pro děti s OŠD je veden program Maxík. Děti ve třídě Sluníček pracují metodou NTC Learning (Mensa ČR).

Kvalita prostředí – čistota ovzduší, teplota vzduchu, osvětlení místností, pořádek a odpovídající vybavení je důležitou součástí správného vývoje dětí.

Všechny třídy, chodby a šatny jsou esteticky vyzdobeny, na výzdobě se podílejí svými pracemi také samy děti.

Charakteristika jednotlivých tříd:

Sovičky - třída heterogenní nejmenších 3 – 5 letých dětí zaměřujících se především na adaptaci v MŠ, vytváření základních hygienických návyků a zvládání sebeobsluhy. Třída je vybavena nábytkem, hračkami a didaktickými pomůckami náležícími této věkové skupině.

Berušky – třída heterogenní 3 – 6 letých dětí, učitelky se děti snaží rozvíjet především výtvarnými činnostmi, říkadly, písničkami, pohybem a hrami. Zaměřují se na prodlužování a udržení pozornosti dětí ve všech výchovně-vzdělávacích činnostech. Vychází ze zkušeností, dovedností a návyků dětí z rodinného prostředí, které dále prohlubují a využívají v jednotlivých tématech školního vzdělávacího programu.

Veverky – třída heterogenní 4 – 7 letých dětí, činnosti vycházejí z českých kulturních tradic a zvyků, učitelky se také zaměřují na vztah k přírodě, využívání přírodnin, důraz kladou na pravidla slušného a bezpečného chování dětí mezi sebou.

Sluníčka - třída pro předškoláky a děti s odkladem školní docházky (5 – 7 leté), děti se připravují na zdárný přechod do základní školy. Učí se pečlivosti, delšímu soustředění a také smyslu pro povinnost. Děti se připravují nejen pro školu, ale i pro další budoucí život ve všech směrech. Zařazují se předškolní aktivity, kde se hrou učí soudržnost s kolektivem, smysl pro fair-play, rozvíjejí empatii a pomoc druhému.

3.1 Materiální a hygienické podmínky

Mateřská škola disponuje 4 velkými světlými třídami s vlastním sociálním zařízením (v 1. patře), v přízemí pak šatnami pro děti i zaměstnance, tělocvičnou, výdejnou jídla a technickým zázemím. Ze všech tříd je přímý vstup na terasu a na školní zahradu vybavenou herními prvky, pískovišti, zastřešeným altánem a zahradním domkem. Dále na zahradě je kompostér a záhony.

Dětský nábytek a vybavení tříd je uzpůsobeno k dosahu a přehledu dětí tak, aby dítě používalo vše, co potřebuje bez zásahu dospělého. Vybavení hračkami, didaktickými pomůckami a materiály odpovídá počtu dětí a jejich věku. Dle finančních možností školy nakupujeme hračky, didaktické pomůcky a materiály potřebné k výchovně vzdělávací práci s dětmi. V současné době je třeba dovybavit především třídu Soviček a dále pak třídu Sluníček.

Respektujeme právo na soukromí, respektujeme individuální potřeby, učíme děti základním hygienickým pravidlům. Seznamujeme děti se správným čištěním zubů, péčí o tělo.

3.2 Psychosociální podmínky

Pro nové děti poskytujeme adaptační dobu, která je individuální (viz. *Adaptační plán*).

Celý kolektiv mateřské školy se snaží, aby se děti cítily v mateřské škole sebejistě, dobře, klidně a bezpečně.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se zde vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi a vzájemně se respektují. Pedagogové sledují vztahy dětí v MŠ a nenásilně je ovlivňují (prevence šikany). Dlouhodobým cílem naší práce je dítě poznat, respektovat a harmonicky rozvíjet jeho zdravé sebevědomí, samostatnost a tvořivost. Vizí školy je vytvořit podnětné prostředí plné pohody, v kterém děti mohou s pocitem bezpečí zkoumat a poznávat okolní svět, mezilidské vztahy. Ve spolupráci s rodinou dětem zajišťujeme harmonický a spokojený život, ve kterém se plně rozvinou jejich vlastnosti, schopnosti, dovednosti a jejich individualita. S dětmi neustále komunikujeme, všichni zaměstnanci používají spisovnou formu českého jazyka.

3.3 Psychohygienické podmínky

V mateřské škole zajišťujeme pravidelný rytmus a řád, který je flexibilní k potřebám dětí (viz. *jednotlivé režimy tříd*). Děti jsou dostatečně dlouho venku, činnosti jsou přizpůsobeny kvalitě ovzduší. Volný pohyb dětí umožňuje nejen na zahradě, ale i v interiéru školy a v okolí budovy. Herní využíváme i k pohybovým aktivitám, nenecháváme děti dlouho sedět na židličkách. Respektujeme individuální potřeby dětí – spánek, odpočinek, aktivity. Nenutíme děti na lůžku ke spánku.

3.4 Životospráva

Strava je dovážena 2x denně ze školní jídelny ZŠ a MŠ Jarov. Jídlo je poté připravováno ve výdejně, samotné stravování probíhá v jídelně mateřské školy. Dětem je poskytována kvalitní a vyvážená strava v souladu s platnými předpisy a to 3x denně formou dopolední svačiny, oběda a odpolední svačiny. Je zachovávána vhodná skladba jídelníčku, je dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy dodržujeme vhodné intervaly. Dopolední svačinu vydáváme dle potřeb dětí od 8.30 hodin, odpolední svačinu od 13.45 hodin. Oběd je podáván od 11 hodin do 12.30 hodin. Časy mohou být upraveny dle aktuálních možností a okolností. Stravování probíhá po třídách.

Respektujeme specifické potřeby dětí, pokud o ně rodiče požádají. Děti do jídla nenutíme, dětskému strachu z neznámých jídel či nechutenství předcházíme vhodnou motivací. Na základě lékařského doporučení a žádosti rodičů jsou respektovány individuální stravovací potřeby dětí a je jim podávána upravená, dietní strava.

Předškoláci se aktivně podílejí na přípravě stolování.

Dodržujeme celodenní pitný režim. Děti mají ve třídě stále dostatek tekutin a učitelkami je jim postupně fixován návyk pitného režimu. Děti mohou na jednotlivých třídách během dne plně využívat konvice s čajem i vodou a to i při pobytu na zahradě.

Všichni zaměstnanci školy se sami chovají podle zásad životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

4 Personální a pedagogické zajištění

Provoz školy je zajišťován dostatečným počtem kvalifikovaných pedagogů a provozních zaměstnanců. Škola úzce spolupracuje s pedagogy kmenové ZŠ (konzultační činnost, pedagogická podpora...). Služby jednotlivých pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče. Na chodu školy se podílejí všichni zaměstnanci mateřské školy, kteří se snaží dětem vytvořit příjemné prostředí pro všestranný rozvoj jejich osobnosti. Všichni jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

Práva a povinnosti zaměstnanců jsou určeny pracovním řádem, provozním řádem MŠ, bezpečnostními předpisy, povinnými školeními BOZP a PO.

Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají formou samostudia, v rámci DVPP absolvují kurzy a odborné semináře, které si vybírají dle aktuálních vzdělávacích potřeb či na doporučení ředitele školy. Nové poznatky aplikují v pedagogické práci. O výsledcích studia informují ostatní pedagogy. Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu, je vítána a maximálně podpořena. Specializace jednotlivých pedagogů je využita ve prospěch doplňkových programů.

5 Organizace vzdělávání a provoz mateřské školy

Mateřská škola má 3 heterogenní třídy a 1 homogenní předškolní třídu, které pracují podle třídního vzdělávacího programu vycházejícího z ŠVP, který průběžně doplňují, vyhodnocují. Školní a provozní řád mateřské školy je pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený a to včetně aktivit, které jsou provozovány nad rámec běžného programu. Učitelky vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

Do mateřské školy jsou přijímány všechny zdravé děti od 3 do 6 let a děti s odkladem školní docházky. Děti se speciálními potřebami budou přijímány po dohodě s rodiči, dle stavu a doporučení lékaře a PPP. Termín přijímacího řízení určuje zřizovatel školy, kritéria stanoví ředitel školy v souladu se zákonnými předpisy a zveřejní je na webových stránkách školy.

Režim dne umožňuje přizpůsobit se momentálním potřebám a možnostem. Během dne se střídají spontánní a řízené činnosti v souladu se zájmy a potřebami dětí. V průběhu dopoledních bloků je prostor i pro individuální práci s dětmi – logopedická podpora, rozvoj grafomotoriky či jiných oblastí dle rámcového vzdělávání. V průběhu odpoledního bloku poskytujeme předškolákům cílenou přípravu na vstup do základní školy (edukačně stimulační skupiny). Pro děti s odkladem školní docházky je v dopoledních hodinách dvakrát týdně uskutečňován program Maxík.

V celém procesu vzdělávání uplatňujeme metody prožitkového a kooperativního učení. Motivujeme děti ke hrám i učení nenásilnou formou, vedeme je ke vzájemné spolupráci, komunikaci a radosti ze společných prožitků. Školní a provozní řád mateřské školy je pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený a to včetně aktivit, které jsou provozovány nad rámec běžného programu. Učitelky vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Aktivita jsou organizovány tak, aby podněcovaly děti k vlastní aktivitě a zapojení se do organizace všech činností.

Adaptační proces vychází z dohody s rodiči a individuálních potřeb dítěte.

Organizace a provoz školy jsou dány níže zmíněnými dokumenty, se kterými byli rodiče seznámeni na třídních schůzkách a jsou vyvěšeny na webových stránkách školy.

- Organizační řád ZŠ a MŠ Jarov
- Školní a provozní řád mateřské školy
- Provozní řád ŠJ MŠ
- Podmínky přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání
- Směrnice k úplatě za předškolní vzdělávání

Denní program zahrnuje základní péči (příjem a propouštění dětí, pobyt venku, hygienu, stolování, odpočinek), hry a pohybové aktivity (spontánní, ve třídě i při pobytu venku) a činnosti řízené (společné, skupinové, individuální).

Režim dne

- je přizpůsoben věkovému složení tříd v časovém rozmezí 7 – 17.30 hodin
- může se upravovat vzhledem k situaci (např. výlet)
- může se změnit vzhledem k věkovému složení od začátku školního roku

Sovičky:

7:00 – 7:30	Scházení dětí ve třídě Veverek
7:30 – 8:30	Ranní hry, skupinové a individuální práce s dětmi, hygiena
8:30 – 8:45	Dopolední svačina, hygiena
8:45 – 9:00	Komunitní kruh, řízená činnost, individuální činnost a hra, pohybová chvilka
9:00 – 11:00	Hygiena, oblékání dětí, pobyt venku, hygiena
11:00 – 11:25	Oběd, hygiena
11:25 – 11:45	Odchod dětí po obědě
11:25 - 13:45	Odpočinek na lehátkách, četba pohádky, hygiena
13:45 - 14:00	Dopolední svačina, hygiena
14:00 – 17:30	Volná hra, individuální práce s dětmi, pobyt venku

Berušky:

7:00 - 7:30	příchod dětí - ve třídě Sluníček
7:30 - 8:30	ranní hry dle zájmu dětí, individuální aktivity, inhalace, hygiena
8:30 - 8:50	komunitní kruh, tělovýchovná chvilka, hygiena
8:50 - 9:10	dopolední svačina
9:10 - 9:30	hygiena, řízená činnost dle výchovného plánu, individuální hry dětí
9:30 - 11:30	hygiena, pobyt venku (dle ročních období a povětrnostních podmínek lze upravovat)
11:30 - 11:55	oběd, hygiena
11:55 - 12:15	odchody dětí
11:55 - 13:45	relaxace, četba pohádky, odpočinek na lehátkách
13:50 - 14:00	oblékání po odpočinku, hygiena
14:00 - 14:15	dopolední svačina, hygiena
14:15 - 17:30	zájmové a herní činnosti, individuální práce s dětmi, pobyt na školní zahradě (dle ročních období a povětrnostních podmínek), kroužky dle zájmu rodičů, vyzvedávání dětí

Veverky:

7 – 9:10 h.	příchod dětí, hry a zájmové činnosti dětí individuální práce s dětmi tělovýchovné činnosti, hygiena
7:30 – 8 h.	inhalace – děti dle zájmu rodičů
9:10 – 9:25 h.	dopolední svačina
9:25 – 10 h.	hygiena, řízené činnosti, individuální hry
10 – 12 h.	hygiena, pobyt venku (- aktuálně dle roč. období a povětrnostních podmínek)
12 – 12:25 h.	oběd
12:25 – 12:45 h.	hygiena, příprava na odpočinek dětí odchody dětí po obědě

12:45 – 14:15 h.	hygiena, odpočinek na lehátkách (mladší děti) relaxace, četba pohádky (starší děti)
13 – 13:45 h.	předškolní příprava předškoláků
14:15 – 14:30 h.	odpolední svačina
14:30 – 16:30 (16) h.	hygiena, odpolední zájmové činnosti, individuální práce s dětmi, pobyt na školní zahradě (- dle roč. období a podmínek) kroužky dle zájmu rodičů vyzvedávání dětí
16:30 (16) – 17:30 h.	přechod dětí do třídy SOVIČEK (- 16 h. v případě odpolední služby vedoucí učitelky)

Sluníčka:

7 – 8:30 h.	příchod dětí, hry a zájmové činnosti dětí, individuální práce s dětmi + 7:30 – 8 h. inhalace (- děti dle zájmu rodičů)
8:30 – 9:30 h.	komunitní kruh, tělovýchovné činnosti, hygiena
9:30 – 9:50 h.	dopolední svačina, hygiena
9:45 – 10:30 h.	hlavní činnost skupinová / v malých skupinkách
10:30 – 12:30 h.	hygiena, pobyt venku (- aktuálně dle roč. období a povětrnostních podmínek)
12:30 – 12:55 h.	oběd
12:55 – 13:15 h.	hygiena, příprava na odpočinek dětí odchody dětí po obědě
13 – 13:45 h.	relaxace na lehátkách, četba pohádky
13:45 – 14:30 h.	předškolní příprava předškoláků
14:30 – 14:45 h.	odpolední svačina
14:45 – 17 h.	hygiena, odpolední zájmové činnosti, individuální práce s dětmi, pobyt na školní zahradě (- dle roč. období a podmínek) kroužky dle zájmu rodičů vyzvedávání dětí
17 – 17:30 h.	přechod dětí do třídy BERUŠEK

V 17.30 hodin se mateřská škola uzamyká.

Zdravotní program

- v dopoledních hodinách mš nabízí možnost denní inhalace, 1x týdně návštěva sauny, solné jeskyně (třídy se střídají měsíčně), hry na flétnu (platí si rodiče), plavání pro předškoláky (platí si rodiče)
- je dbáno na denní větrání, využívání čističek vzduchu

Nadstandardní zájmové vzdělávání - odpoledne

- 2x týdně angličtina Leap s rodilými mluvčími
- 1x týdně Hafun – sportovní kroužek
- 1x týdně keramika
- 1x týdně výtvarný kroužek

Pomocí knih rozvíjíme u dětí slovní zásobu, komunikační a vyjadřovací schopnosti a budujeme u dětí estetické vnímání. Jsme zapojeni do kampaně „Celé Česko čte dětem“.

6 Spolupráce s rodiči

Zákonní zástupci jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje. Informace jsou podávány přímo učitelkami nebo jsou vyvěšeny na nástěnkách umístěných u tříd a webových stránkách školy. Učitelky jsou v každodenním kontaktu se zákonnými zástupci, proto nic nebrání vzájemné komunikaci s nimi.

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči usilujeme o oboustrannou důvěru, otevřenost, respekt a ochotu spolupracovat. Přímá a úzká spolupráce se zákonnými zástupci patří k jednomu z hlavních principů programu. Vždy respektujeme soukromí rodiny. Jednáme s vědomím, že pracujeme s důvěrnými informacemi rodičů.

Při komunikaci s rodiči dodržujeme individuální přístup, respektujeme soukromí, při hodnocení dítěte jsme objektivní, nabízíme podporu a pomoc. Rodič má možnost domluvit si konzultaci s pedagogem, nebo naopak pedagog osloví rodiče (- individuální dohoda).

Den otevřených dveří probíhá 1x ročně.

Třídní schůzky pro nově příchozí děti probíhají 1x ročně. Třídní schůzky pro rodiče jsou organizovány 2x v průběhu školního roku.

Zákonným zástupcům umožňujeme podílet se na některých akcích naší MŠ – podzimní a velikonoční tvoření, sportovní den, besídky 2 - 3x ročně, rozloučení s předškoláky.

Respektujeme připomínky rodičů k jídelníčku (včetně diet dětí) i k jiným aktivitám, rodiče mají možnost se zapojit do vzdělávacího programu formou společných akcí. Jednou ročně jsou rodičům předkládány dotazníky a na základě jejich vyhodnocení vylepšujeme vzešlé nedostatky.

7 Zajištění bezpečnosti a ochrany dětí

Dětem zajišťujeme bezpečné a podnětné prostředí. Ve vztahu s nimi udržujeme pocit důvěry, ohledu a tolerance.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Za bezpečnost dětí (ve třídě i při pobytu venku) zodpovídají příslušní pedagogové (od převzetí a do předání dítěte).

V budově MŠ je kamerový systém při otvírání dveří. Budova školy je důsledně zamykána, při pobytu na zahradě jsou uzavřené vchody/branky do areálu mateřské školy. Systém uzamykání je mimo dosah dětí. Průběžný dozor zajišťuje provozní MŠ.

Při pohybu mimo budovu školy jsou důsledně používány bezpečnostní pomůcky (terčíky, reflexní vesty). Pedagogové vybírají pro pohyb známá a bezpečná místa tak, aby v co nejvyšší míře předcházeli úrazům.

Při pobytu na zahradě jsou děti pod nepřetržitým dohledem. Děti se mohou pohybovat po všech částech zahrady. Možností volného pohybu dětí po zahradě podporujeme posilování přátelských vztahů i mezi dětmi z různých tříd a vzájemný kontakt sourozenců.

Při zajišťování zotavovacích pobytů, výletů pro děti určí vedoucí učitelka mateřské školy počet pedagogických a nepedagogických pracovníků tak, aby byla zajištěna výchova dětí, jejich bezpečnost a ochrana zdraví.

Ochrana dětí před sociálně patologickými jevy (šikana, týrání, drogy, rasismus a kriminalita) prolíná třídním vzdělávacím programem, třídními projekty a je zakotvena v Minimálním preventivním programu mateřské školy. Rozpoznáváme a adekvátně řešíme projevy domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy dětí, poruch příjmu potravy apod. Sledujeme a s rodiči vedeme diskuzi i konzultace o závislostech, o politickém či náboženském extremismu, který by se vlivem rodiny projevoval v chování dítěte.

V otázkách BOZP se škola řídí svojí směrnicí k BOZP, která je součástí školního řádu a metodicky vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 22. 12. 2005, čj. 37014/2005-25.

8 Řízení mateřské školy

Vedením mateřské školy je pověřena vedoucí učitelka, práce celé mateřské školy podléhá vedení základní školy. Mateřská škola prostřednictvím vedoucí učitelky a ředitele školy spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, s organizacemi a odborníky.

Pravomoci, povinnosti a úkoly všech zaměstnanců jsou vymezeny pracovním řádem.

Ředitel školy i vedoucí učitelka nechávají pedagogům dostatek pravomocí, respektují jejich názor a vytváří tak ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podporují a motivují spoluúčast všech učitelek na rozhodování o zásadních otázkách školního vzdělávacího programu. Vedoucí učitelka práci všech zaměstnanců pravidelně vyhodnocuje na pedagogických a provozních poradách i při osobním jednání.

Činnost mateřské školy je pravidelně prezentována na webových stránkách školy, nástěnkách MŠ.

Uvnitř školy je vytvořen funkční informační systém (porady, informace mezi kolegy, školení, akce). Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je plně funkční.

V MŠ je zaměstnáno 9 pedagogických pracovníků, 8 na plný úvazek a 1 na 0,2 úvazek, 1 zdravotní asistentka. Všichni jsou plně kvalifikovaní. Provoz zajišťuje jeden nepedagogický zaměstnanec, na úklidu se podílí dva nepedagogičtí zaměstnanci.

9 Dlouhodobé cíle MŠ

- Dbát na profesionální přístup všech zaměstnanců mateřské školy, který bude v souladu s pedagogickými zásadami a obecně platnými společenskými normami.
- Zvyšovat kvalitu vzdělávání a výchovy, inspirovat se novými přístupy. Ve výchovně-vzdělávacím procesu využívat moderní pedagogické metody a postupy, sledovat inovace v RVP PV a aktualizovat ŠVP
- Rozvíjet pedagogický sbor a podporovat stávající i začínající pedagogy.
- Podporovat spolupráci a soulad ve vztazích mezi vedením školy, pedagogy i zaměstnanci, spoluvytvářet pozitivní klima na pracovišti.
- Rozvinout adaptační plán, pro nově přichozí děti připravit vhodné podmínky k postupnému začlenění do kolektivu a prostředí mateřské školy.
- Zajistit rovné příležitosti ve vzdělávání bez ohledu na pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, socioekonomický status rodiny apod.
- Podporovat přirozený rozvoj hrubé i jemné motoriky, sluchové a zrakové percepce, časové a prostorové orientace i předmatematických představ, dále grafomotoriky a komunikačních schopností a dovedností, zaměřovat se na prevenci vzniku poruch řeči a poskytovat zákonným zástupcům informace o dostupnosti logopedické a jiné odborné péče.
- V zájmu společného vzdělávání a za pomoci podpůrných opatření vytvářet podmínky pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a dětmi mimořádně nadanými, pracovat s jednotlivci i celým kolektivem, podporovat přátelské vztahy na poli vzájemného respektu a úcty.
- Vynakládat směrem k dětem maximální úsilí k vytvoření co nejpevnějších základů pro úspěšný start v základní škole, podporovat seberegulaci, sebeobsahu, samostatnost a práceschopnost, prohlubovat sociální dovednosti a kognitivní funkce /paměť, pozornost apod./
- V případě karanténních opatření zajistit distanční výuku pro děti s povinnou předškolní docházkou.
- Navazovat a udržovat spolupráci a zdravou komunikaci mezi mateřskou školou a rodinami dětí.
- Zajišťovat chod mateřské školy v souladu s nastavenou vizí a strategickými cíli, stanovovat krátkodobé cíle na základě aktuální situace, průběžného provádění kontrol, hospitační a evaluační činnosti.
- Vybudovat spolupracující organizaci, která nabídne zákonným zástupcům profesionalitu a partnerství.
- Přímá a úzká spolupráce se zákonnými zástupci.
- Spolupráce s PPP, SPC a jinými odborníky.

- Sdílet dobrou praxi s ostatními učiteli.

V oblasti péče o zdraví dětí a jejich dobrý tělesný rozvoj:

- předcházet nemocnosti dětí vhodným oblečením
- dodržování pitného režimu
- podporovat zdravý životní styl
- pokračování ve zdravotním programu mš (inhalace, sauna, solná jeskyně)
- otužovat děti vodou (předplavecký výcvik pro předškolní děti)
- respektování individuálních potřeb dětí – citlivý přístup učitelek

V oblasti vzdělávání a rozvíjení dětí přirozenou cestou:

- zprostředkovávat poznatky/objevování prostřednictvím prožitků a praktických zkušeností
- citlivě reagovat na okamžitou situaci
- vyváženost spontánních a řízených aktivit
- nabízet přiměřené aktivity i dětem talentovaným či nadaným
- zajistit rovné příležitosti ve vzdělávání
- do vzdělávání zařazovat a využívat moderní vzdělávací metody a postupy
- podporovat logické a informativní myšlení
- podporovat samostatnost, komunikaci a chuť učit se a poznávat
- podporovat pozitivní, ale i formativní hodnocení sebe sama i druhých
- podporovat přirozený vývoj dítěte, jeho individuální potřeby
- zaměřovat se na prevenci vzniku poruch řeči a poskytovat zákonným zástupcům informace o dostupnosti logopedické péče

Ve vytváření podnětného a pohodového prostředí pro děti i zaměstnance:

- respektovat individuální potřeby, touhy a přání dětí, vyslechnout je, dát jim dostatečný prostor k vyjádření svých pocitů
- poskytovat dětem časovou rezervu k získání potřebných kulturních, hygienických a společenských návyků
- podporovat přiměřený vývoj, tělesné i psychické zdraví, tvořivost, fantazii, myšlení a řeč
- nabízet vhodné hračky a pomůcky i aktivity
- dát najevo ocenění
- respektovat individuální tempo dětí
- respektovat potřeby a zájmy zaměstnanců

V rozvíjení sociálně-kulturních postojů:

- učit děti vnímat různost kulturních komunit
- vést děti k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností
- podporovat sounáležitost s přírodou, lidmi a celou naší planetou

10 Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Objevujeme svět kolem nás“ se opírá o Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Škola jako celek je budována především na mezilidských vztazích, což je východiskem pro tvorbu ŠVP MŠ. Základním cílem je vytvořit atmosféru důvěry mezi dětmi, učitelkami a rodiči, mezi učiteli a vedením školy a mezi vedením školy a zřizovatelem. Záměrem školy je vytvořit bezpečnou, respektující, podnětnou mateřskou školu rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Nabízíme dětem dostatek prostoru pro porozumění, rozvoj jejich samostatnosti a uspokojování jejich potřeb. Vzdělávací aktivity probíhají v rozsahu potřeb každého dítěte tak, aby zasahovaly celou jeho osobnost. Naším záměrem je rozvíjet samostatnost a zdravé sebevědomí dětí cestou přirozené výchovy a hry.

V našem programu respektujeme pojetí dítěte:

- dítě má právo být samo sebou
- dítě je jedinečná osobnost, jako partner má stejná práva na chyby a omyly jako dospělý
- dítě má právo na seberealizaci
- dítě má právo odlišovat se od jiných
- dítě má právo být společensky akceptováno
- dítě se má zmocňovat světa tvořivě
- pro dítě je důležitý pocit důvěry, jistoty
- při všech činnostech je důležitá tvořivost
- důležitější než výsledek učení a množství poznatků je pro dítě proces a prožitkové učení.

Filozofií naší mateřské školy je ve spolupráci s rodinou rozvíjet osobnost dítěte předškolního věku tak, aby bylo dobře připraveno pro život, aby od nás odcházelo samostatné, tvořivé, s novými poznatky o člověku, o světě, o přírodě, o životě kolem sebe, citlivé, schopny vzájemné pomoci, tolerance, spolupráce, empatie atd. (*viz příloha č. 1 Profil absolventa naší MŠ*).

Konkrétní vzdělávací obsah je časově sestaven do jednotlivých měsíců, - témat dále pak týdnů – podtémat jednoho školního roku. Tyto části jsou pro všechny třídy společné, dále jsou ještě rozváděny a učitelky si náročnost jednotlivých úkolů již přizpůsobí podle věku a možnostem dětí. Tyto obecné okruhy jsou tedy společné a konkrétní náplň již zpracovávají učitelky konkrétně na třídní úrovni.

10.1 Metody a formy práce

Při plánování a realizaci všech aktivit respektujeme věkové, fyzické i duševní odlišnosti dětí a respektujeme individuální tempo. Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ, tzn. při všech činnostech, a je založeno na přímých zážitcích dítěte, na vyváženosti spontánních aktivit, řízených činností v menších či větších skupinách nebo

individuálně. Nepředkládáme dětem jen hotové návody, ale umožňujeme jim hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem.

Využíváme frontální, skupinovou i individuální práci s dětmi.

Do denního režimu jsou zařazeny bloky volné (spontánní) hry dětí a činnosti řízené pedagogem (práce s cílem, vymezená pravidla, rozvoj kognitivních funkcí atd.).

Pro děti, které dosáhnou pěti či více let před začátkem školního roku je předškolní vzdělávání povinné (§ 34 odst. 1 a § 34 a ŠZ) .

11 Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program je vymezen tak, aby sloužil k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Prioritním úkolem školy je prohlubovat citovou výchovu dětí a objevovat svět kolem nás. Záměrem výchovně-vzdělávací práce je zdravé a spokojené dítě, které na konci předškolního vzdělávání získává v rozsahu svých osobních předpokladů věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost i základy kompetencí pro jeho další rozvoj, pro život a vzdělávání.

Vzdělávací obsah je stanoven pro celou věkovou skupinu předškolních dětí společně a představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění je do témat, která jsou dále rozpracována do rámcových podtémat.

Vzdělávací obsah v ŠVP MŠ je členěn do pěti oblastí:

- Biologická
- Psychologická
- Sociálně-kulturní
- Interpersonální
- Environmentální

ŠVP je členěn do deseti integrovaných bloků s motivačním názvem. V každém integrovaném bloku jsou 3 - 4 podtémata, která obsahují všech 5 oblastí. Jejich obsahy se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují a ukazují tak na neustálou přítomnost všech oblastí. Je zachováno integrované pojetí, které respektuje přirozenou celistvost osobnosti dítěte i jeho postupné začleňování se do životního i sociálního prostředí.

Nástin vzdělávací nabídky je dále konkretizován v Třídním vzdělávacím programu (TVP), které si každá třída uzpůsobuje s ohledem na věk, přání a možnosti dětí, který rovněž určuje přibližné časové rozložení daných tematických částí. Časový prostor k realizaci zůstává otevřený a flexibilní s prostorem pro aktuální situace, aktivní vstup dětí i tvořivost pedagoga.

11.1 Integrované bloky

1) Září: téma: ŠKOLKA PLNÁ DĚTÍ

Podtéma:

- Škola nás volá
- Mám kamarády
- Tady jsem doma, moje rodina
- Na zahradě

2) Říjen: téma – PODZIM V PŘÍRODĚ

Podtéma:

- Na poli
- V lese
- Podzimní procházka
- Bubáci a strašidla (Halloween)

3) Listopad: téma – KDYŽ PADÁ LISTÍ

Podtéma:

- Co umí vítr a déšť
- Moje tělo
- Já a moje zdraví
- Těšíme se na Mikuláše

4) Prosinec: téma – VÁNOCE, VÁNOCE PŘÍCHÁZEJÍ

Podtéma:

- Adventní čas
- Jak voní Vánoce
- Těšíme se na Ježíška

5) Leden: téma – ZIMNÍ RADOVÁNKY

Podtéma:

- Nový rok - po Vánocích
- Zimní čas
- Zimní hry a sporty
- Co děláme celý den, rok

6) Únor: téma – Z POHÁDKY DO POHÁDKY

Podtéma:

- Hádej, čím jsem
- Jdeme do pohádky
- Karneval (Masopust)

- Čím cestujeme

7) Březen: téma – JAK SE BUDÍ JARO

Podtéma:

- Moje oblíbená kniha
- Hospodářská zvířátka a jejich mláďátka
- Kdo žije v lese, kdo u potoků, řek a rybníků
- Jak přichází jaro

8) Duben: téma – SVÁTKY JARA

Podtéma:

- Jaro na zahradě, v přírodě
- Velikonoce
- Naše životní prostředí
- Čarodějnické kolo

9) Květen: téma – BAREVNÁ KVETOUcí PŘÍRODA

Podtéma:

- Den matek
- Když všechno kvete
- Život v trávě
- Zvířátka z různých kontinentů

10) Červen: téma – JE NÁM DOBRĚ NA SVĚTĚ

Podtéma:

- Svátek dětí; Den otců
- Planeta Země
- Co už umím
- Hurá na prázdniny

Září: ŠKOLKA PLNÁ DĚTÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Citlivým přístupem se budeme snažit o radostný vstup dítěte do mateřské školy. Budeme vytvářet pro děti takové podmínky, aby byly spokojené a v duševní pohodě. Budeme se snažit o zlehčení adaptace na nové prostředí. Ve zlepšování vztahů mezi dětmi budeme navazovat na loňské zkušenosti, starší budou v této výchovné oblasti nápomocny svým mladším kamarádům. Budeme vytvářet pozitivní vztah k rodině: vědět, že rodina je místem jistoty a bezpečí. Budeme tedy poznávat nové kamarády, povídat si o rodině, domově a také o tom, co se děje na podzim na zahradě.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si svého těla

- ovládnutí pohybového aparátu
- rozvoj pohybových schopností – jemná motorika
- získání poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené k poznávání svého těla a jeho částí, zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)
- lokomoční (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) a nelokomoční (změny poloh a pohybů těla na místě) pohybové činnosti, pohybové hry, překážkové dráhy
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a učení praktickým používáním pracovní a výtvarné činnosti s různými druhy materiálů

Očekávané výstupy

- pojmenovat části těla, některé orgány, mít povědomí o těle a jeho vývoji, upevňovat správné držení těla, znát pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- zvládnout základní pohybové dovednosti a běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- upřednostňovat používání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, tužku držet správně (špetkový úchop s uvolněným zápěstím), vést stopu tužky při kresbě, napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, zvládat výtvarné činnosti
- zvládat jemnou motoriku – zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových a komunikačních schopností – vnímání, naslouchání, porozumění, vyjadřování
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- artikulační, řečové, sluchové, zrakové a rytmické hry, hry se slovy
- námětové a dramatické činnosti

- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem, časová posloupnost v příbězích a vyprávění

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, vést rozhovor
- vyjadřovat svou představivost a fantazii ve tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru
- řešit problémy, úkoly a situace, rozvíjet kreativní přístup
- záměrně se soustředit na činnosti a udržet pozornost, zpětně si vybavit
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na konkrétní činnost i její dokončení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si své možnosti
- registrovat a pojmenovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- soustředěně poslouchat pohádku, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat)
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti, pojmenovat základní povahové vlastnosti, pochopit funkci rodiny a jejich členů

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojování si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- budovat důvěru v učitele, kterému je dítě svěřeno
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- uvědomit si svá přání a respektovat přání druhých

Vzdělávací nabídka:

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- aktivity podporující sbližování dětí
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných pravidel soužití ve třídě
- nabídka přiměřeného střídání rolí (nabýt pocitu zodpovědnosti za sebe i druhé)

Očekávané výstupy:

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, naslouchat druhému)
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky), umět počkat a vystřídat se

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci sociokulturního prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci prostředí mateřské školy, spolupracovat, spolupodílet se
- porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Vzdělávací nabídka:

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- společně si vytvořit pravidla vzájemného soužití v mateřské škole
- posouzení práce ostatních, vážit si práce druhých
- využití her s užitím zdvořilostních frází (Na obchod, Na lékaře, Na rodinu)

Očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientaci v obci
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolí přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- pozorování a získávání praktických dovedností k orientaci v nejbližším okolí mateřské školy (např. vycházky po okolí, pracovní listy se zaměřením se na pravolevou orientaci)
- zkoumání vlastností materiálů, kterými jsme obklopeni

Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, smysluplné a přínosné, zajímavé a využitelné pro další učení a životní praxi
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí

Říjen: PODZIM V PŘÍRODĚ

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto období se zaměříme na aktivní účasti dětí při přípravě aktivit, na kooperativu při činnostech i hrách, na podporu samostatného rozhodování, osobní samostatnosti, schopnosti vyjádřit své přání, myšlenku, postoj....Budeme se učit rozlišovat a upevňovat poznatky o přírodě. Nové znalosti dále rozšiřovat, vést děti k ochraně živé i neživé přírody a blíže se seznámit se zvířaty a rostlinami. Zaměřit se na význam zeleniny a ovoce pro zdraví lidí. Všimnout si změn v přírodě v souvislosti se změnou ročního období, seznamovat děti s přírodními jevy a chápat, že přírodu je třeba chránit, zkoumat, pozorovat a objevovat. Budovat u dětí zájem umět si vyhledat potřebné informace v knihách

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé motoriky
- ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- činnosti relaxační a odpočinkové
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- pravidelná ranní cvičení, pohybové hry, uvolňovací cviky
- hudebně pohybové hry
- procvičování jemné motoriky (trhání a stříhání papíru, správné držení tužky, nůžek), cviky na uvolňování zápěstí ruky
- rozvíjení pracovních dovedností s různým materiálem

Očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb dle vzoru, jednoduchý pohyb se zpěvem
- ovládat dechové svalstvo
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zlepšovat koordinaci těla v běžném pohybu
- využívat konstruktivních stavebnic
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, používat ubrousek
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o výživě, pobytu a pohybu v přírodě, otužování v krytém bazénu), rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností receptivních i produktivních
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj artikulačních a sluchových schopností (využití her se slovy, slovních hádanek, vokálních činností)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- podpora paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností a jejich charakteristických znaků
- spontánní hra
- cvičení v projevu citů, v sebekontrolě a v sebeovládání

- smyslové a psychomotorické hry (ochutnávání plodů, poznávání dle hmatu, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků)
- práce s knihami
- práce s pracovními listy
- vyprávění, poslech, slovní komunikace, pozorování
- vnímání hudby jako příjemného zážitku

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, mluvit zřetelně a gramaticky správně, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat, vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách, porozumět slyšenému
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- uvědomovat si své možnosti i limity
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s tím
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, zlepšovat postřeh, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- chápat elementární časové pojmy
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně na otázku odpovědět)
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část obrázku, jednotlivé části složit v celek)
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, ztvárnit jednoduchou dramatickou úlohu
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (např. smíchat barvy)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v mateřské škole)
- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- uplatňovat individuální potřeby a přání s ohledem na druhé

Vzdělávací nabídka:

- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- zapojení se kolektivních činností celé třídy
- umět vhodně pomoci mladšímu či slabšímu spolužákovi

Očekávané výstupy:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (pomáhat mu, chránit ho)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v našem prostředí
- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopností přináležet ke skupině, spolupracovat
- učit se být citlivým a vnímavým pozorovatelem, posluchačem a divákem

Vzdělávací nabídka:

- různorodé společenské hry a skupinové aktivity
- pobídnout k posouzení práce druhých, umět vhodně povzbudit a volit slova pochvaly
- účast rodičů a dětí na společné sportovní akci, na společném tvoření

Očekávané výstupy:

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření pozitivního vztahu k místu kde dítě žije
- osvojit si poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
- učit se pochopit změny způsobené lidskou činností, chránit a pečovat o své okolí
- podpora úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka:

- podílet se na přípravách podzimních svátků a tradic
- kolektivní zapojení se do činností, které pomáhají šetřit přírodu
- přirozené pozorování okolí a života v něm
- charakteristika jednotlivých ročních období
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě

Očekávané výstupy:

- všimát si změn a dění v nejbližším okolí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, kde se nachází např. obchod, zastávka, hřiště, pošta, lékař, hasiči, knihovna)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, seznámit se s tradicemi oslav
- být citlivý k přírodě, zapojit se do projektů, které šetří přírodu a její zdroje (třídění odpadu, mít povědomí o tom, co je nebezpečný odpad a kam se vyhazuje)

Listopad: KDYŽ PADÁ LISTÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Navážeme na předchozí témata a získané znalosti, které budeme prohlubovat a upevňovat. Na základě prožitků se seznámíme s prostředím školy a jeho okolím. Budeme podporovat vzájemnou spolupráci a respektovat se. Budeme posilovat již vzniklé a vznikající kamarádké vztahy u dětí, budeme se učit poznávat a respektovat přání, potřeby a nápady druhých dětí. Budeme podporovat maximální možnou samostatnost nejen při práci, stolování, oblékání, ale také i při řešení různých situací, při komunikaci ve sdělování svých potřeb, přání a názorů. Seznámíme se se základními informacemi o lidském těle a zdraví. Budeme rozvíjet vnímání podzimní krajiny všemi smysly a všimát si změn v přírodě.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- ovládání pohybového aparátu a pohybové aktivity (kontrolovat své pohyby)
- osvojování si psychomotorických dovedností – koordinace ruky a oka
- osvojování si dovedností důležitých k podpoře zdraví, vytvářet zdravé životní návyky

- prohlubovat poznatky o svém těle
- uvědomění si vlastního těla, prohlubovat poznatky o svém těle
- podpora psychické i fyzické zdatnosti

Vzdělávací nabídka:

- nápodoba
- spojit slovo s pohybem
- výtvarné a hudební činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- grafomotorická cvičení
- lokomoční pohybové činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem
- nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)

Očekávané výstupy

- udržovat správné držení těla
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a svého bezpečí
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- bezpečně pracovat s nůžkami
- být samostatný při pracovních, výtvarných a jiných činnostech
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím

Dítě a jeho psychika

Díličí vzdělávací cíle:

- podpora rozvoje řečových a jazykových a komunikativních dovedností
- rozvoj smyslového vnímání
- pojmenovávat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozvoj vnímání, naslouchání, mluvního projevu a vyjadřování
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získávání relativní citové samostatnosti
- rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka:

- využití rolí (možnost dialogu mezi dítětem a druhým dítětem, mezi dítětem a dospělým)
- opakovat naučený text
- smyslové hry, cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti
- společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, vyprávění podle fantazie
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty, smyslové hry
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové...)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy:

- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat, naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické rysy
- záměrně si zapamatovat a vybavit si krátký text
- zapamatovat si taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů, krátký rytmický celek
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se, zkoušet, experimentovat
- vědomě užívat všech smyslů
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudbou, pohybem, dramatizací)

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojit si schopnosti pro navazování vztahu dítěte k druhým osobám
- vytváření prosociálních postojů (přizpůsobivost, respekt)
- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka:

- hra rolí (využití dialogu pro užití tykání nebo vykání)
- rozvoj empatie v dětech vůči ostatním - sociální a interaktivní hry
- aktivity podporující sblížování, kooperativní činnosti ve dvojicích i ve skupinách

Očekávané výstupy:

- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo něčím naopak nadšené, má radost)

- respektovat potřeby jiného dítěte
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- umět odmítat společensky nežádoucí chování
- zvládat režim chodu mateřské školy
- umět pozorně sledovat a poslouchat uměleckou produkci
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Vzdělávací nabídka:

- společná příprava krátkého hudebně pohybového pásma
- podporování samostatného souvislého řečového projevu
- aktivity připravující na vstup do ZŠ
- vštěpování pravidel společenského soužití
- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce

Očekávané výstupy:

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování, rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost
- uvědomovat si samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy
- pojmenovávat to, čím, jsme obklopen
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytvářet povědomí o přírodním prostředí, rozmanitosti, vývoji a proměnách
- rozvoj schopností přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí
- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

- pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- záměrné sledování a pozorování skutečných jevů a dějů v nejbližším okolí
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti, ovládání
- pozorování blízkého prostředí a života s ním, okolí přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci
- kognitivní činnosti

Očekávané výstupy:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- rozumět tomu, že změny jsou přirozené, všechno kolem plyne, vyvíjí se a přeměňuje, a samozřejmě, přizpůsobovat se jim
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví a okolní prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Prosinec: VÁNOCE, VÁNOCE PŘICHÁZEJÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

Hlavním cílem prosincového bloku je navodit sváteční atmosféru, seznámit se se zvyky a obyčeji týkajícími se Adventu. Budeme vnímat atmosféru kolem sebe, všimnout si výzdoby ve školce, doma, ale i venku. Zaměříme se na poznávání tradic v předvánočním i vánočním čase a prožívání radosti z Vánoc. Umožníme dětem tvořivě a radostně prožívat adventní dny, povedeme je k pocitu sounáležitosti při výzdobě třídy. Naučíme se koledy a vánoční básně.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení jemné motoriky během pracovních činností
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka:

- nácvik jednoduché hudebně pohybové sestavy pro vánoční besídku
- hrou na Orffovy nástroje zlepšovat rytmickou pravidelnost
- učit se zpaměti jednoduché texty
- výroba vánočních přáníček a dárečků pro nejbližší
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj paměti - pamatovat si jednoduchou písničku a říkanku a ve vhodné chvíli si ji vybavit
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- seznamovat se nejen s českými tradicemi, ale i s tradicemi okolních států, jiných národností

Vzdělávací nabídka:

- vybízet budoucí školáky k nápodobě písmen objevujících se v jejich jméně
- najít první písmeno svého jména v obrázkovém pexesu
- naučit se jednoduché básničky, písničky zpaměti a reprodukovat je
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- naučit se zapamatovat si jednoduchý text a dokázat si ho ve vhodnou chvíli vybavit
- vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- společné prožívání vánoční atmosféry

Očekávané výstupy:

- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte, rozumět většině pojmenování, které se týkají vzdálenějšího světa
- záměrně si zapamatovat a vybavit jednoduchou básničku nebo písničku vážící se k probíranému tématu
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky
- označit své výrobky (užít nějakého symbolu)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka:

- dokázat kolektivně se dohodnout na společném díle a dokončit zvolenou činnost
- podporovat dětská přátelství a vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj sociální citlivosti,
- příležitosti k toleranci, respektu, přizpůsobivosti
- přednes, recitace a zpěv vánočních koled
- vést rozhovor, naslouchat druhým, neskákat do řeči, ptát se
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Očekávané výstupy:

- uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky)
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění

Vzdělávací nabídka:

- divadelní představení
- činnosti umožňující samostatné vystupování
- činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěch
- zorganizovat besídku pro rodiče a svoje blízké
- výroba přáníček a dárků pro své nejbližší
- poslech a nácvik vánočních koled
- sledování událostí v obci a účast na nich
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole
- a na veřejnosti

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj povědomí o společenském, věcném, kulturním a technickém prostředí světa kolem nás
- rozvoj vnímání změn v okolí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

- péče o své zdraví v zimním období, důležitost a nutnost se vhodně oblékat do chladného počasí (upozornit na nebezpečí, která s sebou přináší mráz a led)
- upozornit děti na bezpečnost a ochranu zdraví během vánočních svátků (manipulace s ohněm apod.)
- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii
- procvičování organizačních dovedností
- grafomotorická cvičení, aktivity připravující na vstup do ZŠ
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětsky srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy:

- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá

- zajímat se, co se v okolí děje, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla

Leden: ZIMNÍ RADOVÁNKY

Charakteristika integrovaného bloku:

Budeme si mezi sebou sdělovat své zážitky, budeme si spolu hrát – a to především ve skupinkách při prostorových i společenských hrách, pracovat, smát se, dovádět a radovat. Zopakujeme si pravidla slušného chování a společně budeme vytvářet pravidla ke hrám, spolupráci. Také budeme pomáhat zvířátkům, především ptáčkům. Při různých činnostech se budeme snažit být samostatní. Budeme rozvíjet vnímavost k přírodním dějům v závislosti na ročním období - budeme s dětmi vnímat krásy zimní přírody, poznávat vlastnosti sněhu a ledu, můžeme i experimentovat s vodou a jejím skupenstvím. Děti seznámíme se zimními sporty a hrami.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjení sebeobsluhy a prohlubování sebeobslužných návyků
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním (např. kreslícím náčiním, nůžkami apod.)
- využívat ve všech činnostech rozvoj sebeobslužných dovedností
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky
- hry na sněhu (stavby sněhuláka, klouzání)

Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně, jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. na sněhu, na ledě)
- tužku držet správně, s uvolněným zápěstím
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, odnést si talíř s jídlem ke stolu

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet komunikační dovednosti
- osvojit si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní
- rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka a o knihy
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě, uvědomění si vlastní identity
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka:

- pokusy se sněhem a ledem – pozorování tání ledu a sněhových vloček
- pozorování zimní přírody
- chápat číselné a matematické pojmy a příslovce místa, času
- prostorové umístění, užití řadových číslovek během všech činností
- hrou vybízet děti k opakování si údajů o své rodině a blízkých
- pomocí obrazových knih pochopit časové rozvržení činností během dne
- pozorování a pojmenování vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhu
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

Očekávané výstupy:

- porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat ho ve správných větách
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase, chápat elementární časové pojmy
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadelní představení, film
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit své jméno, příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, vyjadřovat fantazijní představy
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- chápat slovní vtip a humor
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k jiným dětem
- posilování ohleduplnosti k ostatním
- učit se spolupracovat
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka:

- posilovat prosociální chování v kolektivu školky
- zdravá výchova dětí v rodině a ve škole (spolupráce s rodinou)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhými
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomuto chování a pomáhat slabším v této situaci)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- vnímání a přijímání základních hodnot uznávaných ve společnosti lidí (dětí)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, životu
- rozvoj schopností vokálních i instrumentálních
- seznamování s tradicemi
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka:

- rozvíjet u dětí cit pro vnímání morálních hodnot
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných situacích)
- překonávat stud, vhodným způsobem komunikovat s dětmi i dospělými, respektovat je
- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- ve všech činnostech dohlížet na rovnost dětí ve skupině
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování (zdravení, loučení, poprosit, poděkovat, nechat domluvit ostatní, vyslechnout a uposlechnout pokyn)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

Očekávané výstupy:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost)

či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- bezpečná orientace ve známém prostředí
- vytváření schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- vytváření povědomí o přírodním prostředí a jeho rozmanitosti
- mít povědomí o ochraně životních prostředí
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- rozvíjet vztah k literatuře
- poznávat tradice, pranostiky
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů a jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- rozvíjet u dětí cit pro ochranu přírody - jak může každý svým chováním působit na životní prostředí (kladně i záporně)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Očekávané výstupy:

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Únor: Z POHÁDKY DO POHÁDKY

Charakteristika integrovaného bloku:

V tomto měsíci se zaměříme na vnímání dovedností druhého, budeme si všímat pozitiv kamarádů na třídě i jejich pokroků, nadále se budeme snažit pomáhat si. Při společné hře budeme upevňovat domluvu a respektování pravidel. Připomeneme si pravidla slušného chování a pravidla bezpečnosti při pobytu ve třídě, umývárně... i venku. Tento čas je také vhodný na pohádky, můžeme vybírat ty zimní, klasické, netradiční, vtipné.... Můžeme si

pohádku i zdramatizovat a prožívat tak i pozitivní pocity z dramatických činností. Děti budeme seznamovat s lidovými tradicemi jako je například Masopust a řemesly, s různými profesemi dospělých. Zapojíme se do přípravy karnevalu. Seznámíme se také s dopravními prostředky a některými dopravními značkami.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- podporovat správné držení těla
- rozvoj jemné motoriky, umět zacházet s běžnými předměty denní potřeby
- rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost
- zdokonalovat stabilitu a rovnováhu
- spojovat rytmus s pohybem a radost z pohybu
- sluchové hry
- podporovat samostatnost v práci
- upevňovat správné držení tužky

Vzdělávací nabídka:

- podporovat sportovní činnosti
- přednes recitace, zpěv, dramatizace (průběžně)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti, ochotě rozdělit se, pomoci druhému, půjčit hračku, střídat se ve vedoucí úloze
- konstruktivní a grafické činnosti

Očekávané výstupy

- zachovává správné držení těla a správné dýchání
- sladit rytmus
- uvolňovat zápěstí
- rozvíjí kresbu s detaily
- koordinuje pohyby těla, sladí pohyby s rytmem, hudbou a se zpěvem
- zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vytváření pojmů)
- rozvoj tvořivého řešení problémů
- určit hlásku na začátku a na konci slova
- odpovídat na otázky rozvitou větou (rozšiřování slovní zásoby)
- poznávat řemesla a povolání
- poznávat různé materiály
- prohlubovat své znalosti
- seznamovat se s mapou a globusem
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Vzdělávací nabídka:

- skládání rozstříhaných tematických obrázků s ohledem k věku a individuálním schopnostem dítěte
- rozhovory nad obrázky knih
- podporovat a vybízet děti k alternativním řešením vzniklých situací
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy:

- sleduje a vypráví příběh, pohádku
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických), ve slovních výpovědích k nim
- respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla
- vyjadřuje souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách
- řeší problémy, úkoly a situace, nalézá nová řešení nebo alternativy k nim
- používá nové pojmy
- spontánně vypráví zážitky, vyslovuje správně všechny hlásky, mluví zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- odlišuje hru od systematické povinnosti

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- upevňování pravidel chování ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti
- uznávat práci ostatních, spolupracovat
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Vzdělávací nabídka:

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti, ochotě rozdělit se, pomoci druhému, půjčit hračku, střídat se ve vedoucí úloze
- práce s obrazovým materiálem, práce s literárními texty, motivované hravé aktivity
- pravidla bezpečnosti
- grafomotorická cvičení, pracovní listy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

Očekávané výstupy:

- navazování kontaktů s dětmi i s dospělými
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- bránit se projevům násilí, uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství)
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- osvojit si základní poznatky o prostředí v němž dítě žije
- vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- tematická malba (využití celé plochy papíru)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- spoluúčast na kulturních akcích školy (programy připravované žáky základní školy)
- spolupodílet se na výzdobě školy a jejího okolí

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy, slavnosti v rámci zvyků a tradic)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování (pozdravení se – přivítání, loučení se, poprosit, poděkovat, nechat domluvit ostatní, vyslechnout a uposlechnout pokyn)

Očekávané výstupy:

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
- výtvarně zobrazit své zážitky, postavu v pohybu, dopravní prostředek
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení poznatků a dovedností při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- vytvoření povědomí o sounáležitosti člověka s živou i neživou přírodou, lidmi, společností
- pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat je, ale i naopak poškozovat a ničit
- uvědomit si rozdíl mezi volnou a řízenou činností
- poznávat silniční provoz a pravidla na ulici
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka:

- námětové hry
- posilovat povědomí o existenci jiných zemích, kultur a životě tamních lidí
- prohlížení obrázkových knih
- vycházky po okolí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ekologicky motivované aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy:

- poznat věci, které lidem pomáhají v práci
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, tamější zvířata)
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Březen: JAK SE BUDÍ JARO

Charakteristika integrovaného bloku:

Budeme si s dětmi všimnout změn v přírodě, spojených s příchodem jara, s rozmanitostí přírody. Seznámíme děti s prvními jarními květinami, se světem hospodářských zvířat a života u vody a v ní. Budeme se učit vnímat křehkost přírody, naslouchat jí, budeme sledovat, co v nás jaro vyvolává. Uvědomíme si sounáležitost mezi živou a neživou přírodou. Budeme posilovat radost z objevování. Ve čtenářském koutku se budeme snažit, aby děti měly ke knize kladný vztah a uměly s ní pěkně zacházet, děti si budou moci přinést oblíbenou knihu nebo knihu, v které se dozvěděly nové informace. Také se zaměříme na rozvíjení komunikativních dovedností. Děti seznámíme s tradicemi vycházející z jarních svátků. Budeme také podporovat u dětí obezřetnost při setkání s cizími lidmi.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet ovládání pohybového aparátu a manipulativní schopnosti
- rozvíjet hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, smysl pro rytmus a tempo
- správně pracovat s nůžkami, papírem, lepidlem, modelovat
- získávání praktických dovedností odpovídajících věku
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Vzdělávací nabídka:

- smyslové a psychomotorické hry
- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, vyrovnávací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení)

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, tužku držet správně, tzv. špetkový úchop, s uvolněným zápěstím, vést stopu tužky při kresbě, napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, zvládat výtvarné činnosti
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelně běžné denní úkony např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat si ruce, umět používat kapesník, samostatně se oblékat, svlékat, obouvat
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému
- osvojování si dalších forem sdělení (dramatické, hudební)
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj schopností citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city prožívat
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- práce s knihami a encyklopediemi
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, čísllice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- změna rolí, možnost rozhodovat za sebe i druhé, uvědomit si dopad svých rozhodnutí

Očekávané výstupy:

- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně

- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby)
- orientovat se v prostorových a časových pojmech
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- zorganizovat hru, podílet se na organizaci hry a činnosti

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi
- vyjadřovat své představy pomocí výtvarných činností, konstruktivních stavebnic
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Vzdělávací nabídka:

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- sociální a interaktivní (vzájemné) hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudebně pohybové
- společenské hry, námětové hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

Očekávané výstupy:

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- porozumět vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná, nepříjemný kontakt
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- řešení problémů, hledání různých možností

- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání)

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka:

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy v rámci zvyků a tradic, kulturní programy)
- divadelní představení, spolupráce se základní školou, účast na školních akcích
- tvůrčí činnosti dramatické, hudebně pohybové apod.

Očekávané výstupy:

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- vnímat umělecké a kulturní podněty
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat ho a umět se proti němu adekvátně bránit

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- mít povědomí o společenském věcném, kulturním a technickém prostředí světa kolem nás
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka:

- seznamovat děti s technickým zázemím a vybavením školy
- pozorovat změny v přírodě během vycházek
- zajímat se problémy související s životním prostředím a jeho ochranou
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, proměny umět komentovat (vhodně pojmenovat)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit

Duben: SVÁTKY JARA

Charakteristika integrovaného bloku:

Budeme rozvíjet úctu k životu, sounáležitost s okolním světem. Také budeme upevňovat souvislé vyjadřování při rozhovorech o svých prožitcích, budeme děti vést k zájmu naslouchat prožitkům ostatních dětí. Budeme se učit vnímat křehkost přírody, naslouchat ptáčkům, budeme sledovat, co v nás jaro vyvolává. S dětmi budeme sledovat změny v přírodě, které přicházejí s oteplením, poznávat charakteristické znaky tohoto ročního období, seznamovat se s jarními tradicemi.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, procvičovat uvolňování ruky
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů

Vzdělávací nabídka:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- smyslové a psychomotorické hry
- podpora orientace v prostoru
- procvičovat obratnost, odvahu, rovnováhu
- lokomoční i nelokomoční pohyb znázorňující pohyb zvířat
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji a náčiním
- uvolňovací cviky ruky
- konstruktivní stavebnice, prostorové práce

Očekávané výstupy

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu

- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- zvládnout a dodržovat pravidla pohybové hry
- osvojovat si věku přiměřené praktické dovednosti
- znát a dodržovat základní pravidla chování na zahradě MŠ a na ulici
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- vytváření základů pro práci s informacemi
- přechod od bezděčné paměti k pozornosti a zapamatování úmyslnému
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Vzdělávací nabídka:

- rozhovory, popis obrázku, děje
- pojmenovávat mláďata zvířat a volně žijící zvířata, poznávat život ptáků
- artikulaci, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- námětové hry

Očekávané výstupy:

- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (vlnovka, kruh, čtverec, trojúhelník)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- osvojení si elementárních poznatků, dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Vzdělávací nabídka:

- společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- posilovat prosociální chování v kolektivu školky (program prevence), zdravá výchova dětí v rodině a ve škole
- využití hry rolí
- hry podporující vůli a vytrvalost
- řešení problémů, hledání různých možností

Očekávané výstupy:

- přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.
- chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učí se přijímat a uzavírat kompromisy, řeší konflikt dohodou
- vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluví se na společném řešení
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chová citlivě a ohleduplně (neposmívá se, pomáhá, chrání)
- brání se projevům násilí jiného dítěte

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- přináležet k danému společenství (třídě, rodině, ostatním dětem)
- vytvoření základů pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj společenského a estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

- hry a praktické činnosti seznamující dítě s různými druhy pracovních činností a pracovními předměty (praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rytmy a intonace
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur

- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (vyprávění, poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

Očekávané výstupy:

- chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik
- orientuje se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- zobrazuje objekty reálné i fantazijní pomocí různých výtvarných výrazových prostředků
- chápe humor v textu, chápe a reprodukuje obsah textů

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- vytváření povědomí o rozmanitosti, vývoji, neustálých proměnách přírodního prostředí
- seznamování s tradicemi
- rozvoj úcty k životu ve všech formách
- kladení otázek a hledání odpovědí

Vzdělávací nabídka:

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- seznamování s bajkami
- povědomí o ochraně přírody pomocí třídění odpadu
- spolupodílet se na vytváření pohody prostředí, být citlivý k přírodě, uvědomovat si, že člověk (dítě) a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí
- aktivity připravující na vstup do ZŠ

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- všimá si změn a dění v nejbližším okolí, rozumí tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé

- zajímá se, co se v okolí děje, všímá si dění a změn ve svém okolí, proměny komentuje
- ctí tradice, oslavy narozenin, svátků
- všímá si nepořádku a škod, dbá o pořádek a čistotu, stará se o rostliny
- chápe význam vody pro život na Zemi, nakládá vhodným způsobem s odpady, chápe význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí

Květen: téma – BAREVNÁ KVETOUCÍ PŘÍRODA

Charakteristika integrovaného bloku:

Budeme prohlubovat kladné vztahy ke členům rodiny i k sobě navzájem. Druhou neděli v květnu mají naše maminky svátek a my jim vyrobíme dáreček pro potěšení. Budeme podporovat povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, s planetou Země... Budeme učit děti vnímat i drobné živočichy jako nedílnou součást živé přírody a vést je k pocitu, že je důležité zvířata chránit. Budeme si všímat rozkvetlých stromů, květin. Budeme utvářet povědomí dětí o tom, že planeta Země je společným domovem pro rostliny, zvířata a lidi.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle, o pohybových činnostech
- vytváření základů zdravého životního stylu
- rozvíjení jemné motoriky
- podporovat pohyb v přírodě

Vzdělávací nabídka:

- využívání různých výtvarných a pracovních technik
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém i neznámém prostředí
- spojit pohyb se zpěvem a hudbou
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací cviky), pohyb s cvičebním náčiním

Očekávané výstupy

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb se zpěvem
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami, vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- lehkost tahu ruky po papíře
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj kultivovaného projevu
- podpora zájmu o další formy sdělení (hudební, dramatické)
- rozvoj tvořivého sebevyjádření, myšlení
- přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně logickému (pojmovému)
- podpora a vytváření podmínek k zájmu o učení
- získání relativní citové samostatnosti

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, hudební, hudebně pohybové, dramatické – podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, jeho estetické vnímání a vyjadřování

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- sledovat očima zleva doprava
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- posilovat zájem o knihy
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- využívat přídavná jména
- určovat počet
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování prosociálních postojů (sociální citlivosti, toleranci, respektu)
- ochrana soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka:

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách (námětové hry, dramatizace)
- výtvarně zachytit lidskou postavu s detaily
- spoluúčast na výletech, plánování akcí v rámci skupiny
- příprava besídky ke svátku maminek
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- aktivity podporující sbližování dětí
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy:

- vážit si práce druhých
- respektovat potřeby jiného dítěte
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- spoluvytvářet prostředí pohody
- učit se řešit konflikty s kamarády
- důvěřovat vlastním schopnostem
- dokázat odmítnout nepříjemný kontakt a komunikaci

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, podpora schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- kolektivní manipulace a experimentování s různými materiály a surovinami
- rozvoj vnímání uměleckých a kulturních podnětů

Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- seznamovat děti s kulturní historií města, kde se mateřská škola nachází
- budovat pohodové a přátelské prostředí mezi dětmi i dospělými v mateřské škole
- hry na téma rodiny, funkce rodiny
- poznávat písně a básně s jarní tematikou

Očekávané výstupy:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vnímat umělecké a kulturní podněty
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití, hry
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání jiných kultur
- vytvářet povědomí o rozmanitosti, vývoji, neustálých proměnách přírodního prostředí
- poznávat cizokrajná zvířata (prostřednictvím obrázků, knih, výlet do ZOO)
- rozvoj úcty k životu ve všech formách

Vzdělávací nabídka:

- rozhovory o rodině
- vážit si práce a produktů práce druhých lidí
- pozorování a popis stromů, květin a drobných živočichů
- vycházky do okolí
- aktivity připravující děti na vstup do ZŠ
- činnosti a hry osvětlující dětem, že svět není všude stejný s důrazem na lidskou rozdílnost (každý člověk je jiný)

Očekávané výstupy:

- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem se vyvíjí a proměňuje a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- rozeznávat roční období a znát základní charakteristiky
- orientovat se ve dnech v týdnu
- všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu

Červen: téma – JE NÁM DOBŘE NA SVĚTĚ

Charakteristika integrovaného bloku:

Rozšíříme své vědomosti o přírodě, okolí a celkově o světě. Podpoříme společné prožitky a vytváření pozitivního vztahu k životu, budeme si všímat nejen svých pokroků, ale i pokroků kamarádů. Budeme také přemýšlet, jak se zachovat v různých situacích. Budeme přemýšlet nad příčinou a důsledkem určitého chování a povídat si o různých situacích

„Když..., tak....“. Zopakujeme si, co jsme se naučili napříč školním rokem. Oslavíme Den dětí – 1.6. a také si připomeneme Den otců – třetí neděle v červnu. Budeme cestovat po na planetě nebo vesmírem, všímat si změn v přírodě spojených s příchodem léta a budeme se těšit na prázdniny.

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře osobní pohody i pohody prostředí
- mít povědomí o významu hygieny

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty
- zdravotně zaměřené činnosti
- pravidelná ranní cvičení, pohybové hry, cvičení na uvolnění napětí
- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti (základní
- gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky
- cvičení na uvolňování ruky

Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- mít radost z pohybu
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- dodržovat pravidla bezpečnosti ve třídě, na školní zahradě, na ulici
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrní, obezřetní, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- rozlišovat pravou a levou stranu
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhý

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vyjadřování, rozvoj kultivovaného projevu)
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka

- vytvářet základy pro práci s informacemi
- přechod od konkrétně názorového myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- rozlišovat časové pojmy
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city prožívat
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

Vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové a sluchové hry (hry na tělo, smyslové hry)
- vyprávění vtipů, hádanek
- práce s barvami, modelování, koláže, frotáže, batikování, cit pro kompozici barev, barevnou harmonii, soulad, protiklad
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- hry nejrozumnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat svou představivost a fantazii ve tvořivých činnostech
- procvičovat používání přídavných jmen, jejich stupňování a příslovčí
- vyhledat slova začínající na určenou souhlásku, samohlásku
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech,
- experimentovat s materiály, poznávat a využívat různé výrazové možnosti
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- poznat napsané své jméno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- řešit problémy, úkoly a situace
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- uplatňování individuálních potřeb a přání s ohledem na druhé
- posilování přátelských vazeb
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

- rozvoj kooperativních dovedností
- poznávat nové pojmy

Vzdělávací nabídka:

- verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sblížení dětí, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- sportovní aktivity a přípravy na společné sportovní události
- vždy hrát čestně a dle pravidel
- dodržovat předem stanovená a dětmi pochopená pravidla
- pomáhat mladším, slabším či postiženým

Očekávané výstupy:

- užívat nové pojmy
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (pomáhat mu, chránit ho)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu a pomáhat slabším v této situaci)
- poznávat cizí kultury
- posilovat svědomitost
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla společného soužití, dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle:

- přináležet k danému společenství (ke třídě, rodině, k dětem)
- posilovat vztah k literatuře a ke knihám vůbec
- vytvářet základy pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- vyjadřovat vlastní postoje a názory
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka:

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur
- uskutečňovat poznávací výlety, zájezdy
- dokázat spolupracovat v rámci celku
- rozvíjet pozitivní přístup ke kultuře a umění
- soustředěný poslech delších textů

- kolektivní zpěv

Očekávané výstupy:

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, projevení zájmu, akceptování či podávání návrhů)
- vyprávět ostatním o své oblíbené knize
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytvářet povědomí o širším přírodním prostředí
- posilovat pozitivní vztah k prostředí, ve kterém dítě žije
- vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, vesmírem

Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- prohlubovat poznatky o letním období
- přiblížit dítěti poznatky z nejrůznějších oblastí života (práce s knihou, médii v MŠ)
- multikulturní výchova

Očekávané výstupy:

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, seznámit se s pojmem ekologie
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno
- rozvíjet poznatky o vesmíru

11.2 Realizace a časový plán

Skladba ŠVP MŠ a jeho témata jsou připravena pro jeden školní rok. Témata jsou řešena cyklicky, každý rok se opakují a učitelky je přizpůsobují věku dětí. Postupně tak děti plní náročnější úkoly a jsou rozšiřovány okruhy jejich poznatků i vědomostí, které jsou rozpracovány v jednotlivých třídních programech. Časový plán umožňuje učitelkám

pracovat pružně, s ohledem na aktuální možnosti a potřeby i výsledky evaluační činnosti. Podtémata nejsou pevně daná, učitelky tak mohou reagovat na události v MŠ a jejím okolí, které se dětí bezprostředně dotýkají. Děti takto nejlépe vstřebávají nové poznatky.

Jednotlivé třídní vzdělávací programy si učitelky vytvářejí podle předem domluvených pravidel příslušných tříd tak, aby byly v souladu se ŠVP MŠ. Třídní vzdělávací program představuje plán činností pro určitou třídu rozvržený na časové úseky.

Třídní programy podporují tyto činnosti:

- volnou hru
- psychomotorická cvičení
- námětové hry
- práci s přírodním materiálem
- práci s encyklopediemi a knihou
- výlety a vycházky do okolí
- spontánní činnosti jsou vyvážené s činnostmi řízenými.

12 Plán environmentální výchovy

Očekávané výstupy:

- všímat si změn a dění v přírodě
- znát význam životního prostředí pro člověka
- umět rozlišit činnosti a faktory, které na životní prostředí působí kladně a naopak
- pečovat o životní prostředí – dbát o pořádek, třídit odpad, starat se o rostliny, ptáky a zvířata
- přiblížit dětem, že odpad může být vhodnou surovinou k dalšímu zpracování a využití nejen pro dospělé

Obsahová stránka, délka trvání a výběr nabízených činností je plně v kompetenci jednotlivých učitelek na třídách. Vycházejí z konkrétních situací, zájmů a potřeb dětí. Přihlížejí také k plnění vlastních TVP a plánů MŠ.

Doporučené činnosti a akce:

- září, říjen, listopad

- seznamování dětí s charakteristickými znaky podzimu, přírodními zákonitostmi a zvláštnostmi podzimního počasí
- rozvíjení poznatků o lese (živočichové, zvěř, péče o les a o stromy...), přípravy na zimu, odlet ptáků, pozorování pod lupou
- práce s přírodním materiálem při pobytu venku (sběr, stavby, skládání do tvarů a obrázků, podzimní koláže z přírodnin, obrázky z kaštanů, podzimní malířská paleta)
- seznámení s prostorem školní zahrady a míst k vycházkám (lesa, hřiště)

- pozorování okolí a přírody, hledání krásna a všímání se drobností v přírodě (drobní živočichové, květiny, orosená pavučina, zajímavý kámen..)
- připomenutí světového dne zvířat 4.10., dne stromů 20.10.
- obkreslování struktury kůry, listu voskovými pastely, otisky listů
- otisky zeleniny, ovoce (bramborová tiskátka, jablka a hrušky), chuťové hádanky, hmatové hádanky
- různé druhy hornin a půdy – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti... (např. písek, kůra, kamínky..)
- k plodům, které najdeme na zemi, najít odpovídající stromy a zapamatovat si jejich názvy (buk – bukvice, jeřáb – jeřabiny, dub – žaludy...)
- práce s knihou – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací
- využívat „odpadového“ materiálu při pracovních a výtvarných činnostech – hledání dalšího využití (samostatná tvořivost)
- ekoprogramy

- prosinec, leden, únor

- seznamování se charakteristickými znaky zimy
- vést děti k ekologickému chování v přírodě, proč odpadky neschovávat do sněhu
- pozorování změn v přírodě
- zimní turisticko–naučná vycházka
- sypání do krmítka, krmení ptáků v areálu MŠ
- zdobení „vánočního“ stromčku pro ptáky (jablka, šišky, jeřabiny)
- pozorovat stopu zvířete, popř. ptáka ve sněhu a zjistit, kam vede
- pozorování padajících vloček, chytat sněhové vločky do ruky – proč roztají?
- pokusy, kterými zjistíme vlastnosti sněhu a ledu
- chytat vločky na tmavý papír, pozorování struktury vločky lupou
- popis zimní krajiny, tematické malby a kresby
- práce s knihou a encyklopediemi – prohlížení, diskuse, poslech pohádek, řešení problémových situací
- hledání odpovědí na otázky „Co se od podzimu změnilo?“ „Proč je sníh špinavý?“
- pozorování odklizení sněhu mechanizací – „Proč se někde solí, jinde jen shrabuje a sype písek?“ „Proč špinavý sníh z ulice nepatří do řeky?“
- péče o prostředí MŠ, větrání
- rychlení „Barborky“ (zlatý déšť, třešeň) „Proč venku nerozkvetou?“
- společné zdobení vánočního stromčku – „Proč nezdobíme listnatý strom?“
- využití odpadových materiálů při výrobě dárků popř. přáníček pro rodiče (mačkaný papír, vlnitý karton..)
- péče o vlastní zdraví – boj proti nemocem (otužování vzduchem, vitamíny, hygiena, zásady správného dýchání v mrazu), zdravý životní styl

- březen, duben, květen

- seznamování dětí s charakteristickými znaky jara – probouzení přírody – květiny, zvířata a mláďata, přilet ptáků, rozkvetlé stromy..., klást důraz na pozorování a prožitek dětí – „Co vidíš kolem sebe?“ „Co se po zimě změnilo?“
- vycházky mezi zahrádky – pozorování okolí
- celoroční pozorování určitého stromu (nejlépe ovocného)

- pozorování probouzející se přírody
- pokus s klíčením semínek – různé podmínky pro růst – porovnávání (čočka, hrách..)
- možnost vypěstovat bylinkovou zahrádku – řeřicha, petrželka – zdobení svačin
- foukání do plodenství smetánky lékařské – co se stane se semínky, co potřebují rostliny k životu
- pozorování ptáků, včel, motýlů, hlemýžďů, žížal, brouků
- seznámit se se stádií vývoje živočichů
- pozorování proměn oblohy – slunce, zataženo, déšť, hry s paprsky – zrcátko, se stíny
- využívat k rozšíření poznatků o přírodě pohybových her, hudebně-pohybových her, písní a práce s obrazovým materiálem
- připomenout dětem významné dny v kalendáři: 22.3. Světový den vody, 23.3. Světový meteorologický den, 7.4. Světový den zdraví, 24.4. Den Země

- červen, červenec

- nebezpečí vzniku úrazu v přírodě – hadi, oheň, střepy, jedovaté houby a plody...
- zábavní odpoledne ve spolupráci s rodiči na zahradě
- obkreslování struktury listů, kůry....
- klacíkem prohrabávat hlínu a půdu – rozlišujeme hmatem a zrakem povrch, vlastnosti –
- „Proč neplave kámen?“ – praktické vyzkoušení
- pozorování pod lupou
- vlastnosti materiálů – třídění odpadu a jeho další zpracování, o znečištěné přírodě a možných nápravách
- pozorování okolí, tematické kresby, malby
- poslech nehudbních zvuků v okolí, umět být zticha
- hry s přírodninami
- rozdíl mezi listnatými a jehličnatými stromy – umět alespoň 3 vyjmenovat a poznat
- vyhledávat v okolí barevné kontejnery –vytváření povědomí o třídění odpadů (sklárky,
- sběrné dvory, popelnice, kompost..)
- moře – mořští živočichové, doprava na dovolenou, ochrana před nebezpečím práce s mušličkami apod.
- ekoprogramy, návštěva Toulcova dvoru s programem

Na MŠ Jarov probíhá projekt „Malý zahradník“. V rámci projektu se děti podílejí na zakládání záhonků, spolurozhodují, které rostliny budeme pěstovat (např. ovoce, zelenina, bylinky). Dále v průběhu podzimu a jara se o záhonky starají, vypěstované rostliny konzumujeme (např. řeřicha, ředkvička, jahody, máta). Mezi pravidelné aktivity patří: pletí, sázení, zalévání, sklízání, pozorování růstu jednotlivých rostlin. Děti se učí rostliny i potřebné náčiní pojmenovat a používat. Jsou také seznámeny s bezpečností při používání zahradnického náčiní. Dále se děti seznamují s kompostérem – co do něho patří, co nikoliv.

13 Jazyková a čtenářská pregramotnosti

Cílem je zaměřit se na:

- Rozvoj zrakového vnímání
- Rozvoj řeči, slovní zásoby a chápání slova a jeho významu.
- Rozvoj orientace – vpravo, vlevo, řádek, sloupek.
- Rozvoj jemné motoriky.
- Rozvoj myšlení, myšlenkové aktivity dětí a porozumění určitým úkolům.
- Rozvoj pozornosti a schopnosti soustředění se.
- Rozvoj koncentrace určitým směrem za cílem splnit zadaný úkol.
- Rozvoj zrakové paměti, postřehu, schopnosti rozlišovat a třídit.

Nabídka činností:

- Pochopení principu čtení

- učitelka při čtení ukazuje dětem prstem text při čtení a současně ilustrace, také směr čtení
- představí autora a ilustrátora knihy
- seznámí s jazykem (staročeština, spisovná, nářečí, hovorová, cizí jazyky)

- Rozvoj fonologického uvědomění

- rozklad věty na slova a naopak, používáme jako názornou pomůcku kostky
- rozklad slov na slabiky a naopak, stejné slabiky ve slově, rozpočítadla
- rozklad slov na hlásky, slovní kopaná
- poznat rým (říkadla, básně, pranostiky), vytvořit rým
- opakování pěti nesouvisejících slov, opakování smysluplné věty složené z pěti slov, tvoření vět z předem daných slov, doplňování vět, synonyma – antonyma – homonyma

- Probouzení zájmu o knihu

- četba na pokračování, kniha dle zájmu dětí
- četba jako motivace k tématům
- vymýšlení osudů hrdinů z knih, vlastní ilustrace, návrhy na obaly knih
- individuální předčítání při hrách, čtení herních pravidel
- výstavky knížek pro děti a čtení s rodiči či s prarodiči, informace rodičům, kterou knihu právě čteme, návštěvy knihoven
- luštění úkolů v dětských časopisech, komiksy

- Zrakové vnímání

- podporování poznávání některých písmen, číslic – kreslení do písku, obtiskování.
- poznávání svého jména v psané podobě
- třídění obrázků, hledání shod a rozdílů, společenské hry, skládanky, puzzle, vytváření pojmů, písmenkové pexeso, těstovinová písmenka, skládání řady zleva doprava
- pozorování nápisů na budovách, ve výlohách
- přiřazování písmen k obrázkům (k – kočka), poznávání písmen hmatem, dokreslování písmen, hry s písmeny

- vyhledávání zadaného písmene mezi ostatními, v textu

- Sluchová diferenciacie a paměť

- krátké x dlouhé samohlásky (grafické znázornění hlásek pomocí sestavy teček a čárek, vyťukání hlásek)
- rozlišování zvukově podobných hlásek (pes – les)
- rozlišování hlásek měnících význam slova (myška – miska, ubývá – uhýbá)
- zapamatování si: krátký text, hlásky, slabiky, slova, věty
- k textu přidat slovo a zopakovat ho
- rozpoznat chybně utvořenou větu
- reakce na slovo, porozumět a reagovat
- zapamatování melodie, zkusit složit písničku, popěvek a naučit ho druhé

- Komunikační dovednosti

- vyprávění a vedení rozhovorů s důrazem na dialog a vzájemné naslouchání, soustředit se na toho, kdo mluví (téma např. rodina, sport, řemesla, zážitky, vzpomínky, pocity)
- popis jevů, obrázků, dějů, objektů
- seznamovat se s cizími, přejatými slovy
- rozhodování o pravdivosti tvrzení
- srozumitelně vyjádřit myšlenku, správně formulovat otázku, zkoušet smysluplně odpovědět
- řešení úkolů ve skupině, schopnost dohodnout se, zkoušet využít jednoho mluvčího ve skupině
- zkoušet prezentovat úvahy, postřehy...
- zkoušet výrazně zpívat, ale nekřičet
- posílat vyřizovat vzkazy, různé zprávy, nechat dítě zařídit nějakou drobnost, nechat jej vyprávět, jak se mu to podařilo
- komunikace beze slov, gesta, mimika, nechat hádat, o co jde
- zkoušet vyjádřit svou představu slovy
- prohlížení a společný rozhovor nad fotografiemi – narř. z dovolených, ze společných zážitků ve školce, vycházek, dílen s rodiči, také ze svého dětství apod.

Jazykové a řečové dovednosti

- pravidelná, zábavná gymnastika mluvidel
- cílené rozšiřování slovní zásoby – např. hra s barvami
- dechové a intonační hry
- cvičení artikulace – využíváme písně, říkadla, spojujeme s pohybem, vytleskáváním - i ve dvojici
- využívat také negace a zkoušet se vzájemně přesvědčit, nebo shodu vyjednat
- hledání, co k sobě patří a proč, či něco zkoušet říct jinak

14 Matematická pregramotnost

Rozvíjíme: myšlení a logického uvažování.

Cílem je zaměřit se na:

- hrubou a jemnou motoriku, kdy manipulace s předměty umožňuje ucelenější vnímání jejich velikosti, množství, hmotnosti a tvaru
- prostorovou orientaci, kromě osvojení uspořádání prostoru(rozeznávat, co je vpředu, vzadu, nahoře, dole atd., odhadovat vzdálenosti....)
- řeč a porozumění instrukcím a matematickým pojmům
- zrakové vnímání, uvědomění si části a celku, všímání si detailů předmětu
- sluchové vnímání a porozumění instrukcí a chápání matematických pojmů
- schopnost koncentrace související s krátkodobou pamětí

Nabídka činností:

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

15 Polytechnická výchova

Cíl:

- rozvíjet znalosti o technickém, přírodovědném prostředí a o tradičních řemeslech
- pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky
- podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit
- používat jednoduché nástroje, netradiční materiály a techniky

Vzdělávací záměry:

- rozvíjet myšlenkový potenciál dětí a jejich aktivitu
- rozvíjet komunikativní dovednosti
- rozvíjet týmovou spolupráci a formování osobnosti dítěte
- osvojit si používání a poznávání různých druhů materiálů
- rozvíjet dovednosti k řešení problémů
- rozvíjet tvořivé myšlení a kooperativní učení

Vzdělávací nabídka:

- pozorování přírody
- práce s materiály – přírodniny, papír, textil, technický materiál
- práce s keramickou hlinou
- modelování
- konstruování např. z Lega
- konstruktivní činnosti
- konstruování podle návodu
- třídění, měření, porovnávání
- práce s odpadovým materiálem

Očekávané výstupy:

- dítě ovládá koordinaci ruky a oka
- má rozvinutou jemnou motoriku
- umí formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- dítě se záměrně soustředí na činnost a udrží pozornost
- zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- umí postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
- umí vyvinout volní úsilí, soustředí se na činnost a na její dokončení
- řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“
- nalézá nová nebo alternativní řešení

- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- spolupracuje s ostatními
- má povědomí o širším společenském, přírodním, kulturním i technickém prostředí

16 Digitální pregramotnost

V rámci digitální kompetence se děti mohou učit:

- rozeznávat různé symboly, ikony, rozumět jejich významu, porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla.
- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj jazyka a řeči (např. zvukové pexeso, pojmenování obrázku, opakování slov, nácvik správné výslovnosti)
- pracovat s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj myšlení a představivosti (např. vyhledávání na základě barvy, velikosti, tvaru, zvuku, určení větší – menší, řazení obrázků podle časové osy)
- využívat zařízení ke komunikaci s jinou osobou (přitom klást důraz na etiketu, zdvořilost, poznávání nevhodného chování a odmítání se na něm podílet)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí (fotografie, koláže fotografií, nahrávání hlasového komentáře)
- pracovat se vzdělávacími aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (např. malování, skládačky), práce s mapou
- chápat a tvořit jednoduché algoritmy, které jsou základem budoucí schopnosti programovat (lze využít programovatelné hračky)
- chovat se bezpečně v různých prostředích, včetně digitálního prostředí (např. jak se chovat při setkání s neznámými lidmi, odmítat nevhodné chování i komunikaci, která je dětem nepříjemná, získávat základy bezpečné práce s digitální technikou – nevhodnost dlouhého dívání se do obrazovek, špatného držení těla, vzdálenost očí od obrazovky, spaní s telefonem apod.)
- chovat se šetrně k životnímu prostředí, získávat povědomí o ekologických aspektech využívání digitálních technologií, poučení o třídění odpadu, sběrných místech apod.
- řešit problémy, umět požádat o radu
- rozpoznat základní části digitálního zařízení a vědět, že uvnitř jsou programy. Děti také vědí, že jednotlivé třídy spojuje telefonní síť. Vědí, že škola komunikuje s rodiči prostřednictvím emailu, telefonu, že MŠ má webovou stránku apod.

Digitální technologie lze zařazovat v mateřské škole v průběhu dne, prolínají se všemi vzdělávacími oblastmi. Děti již v útlé věku projevují zvědavost a výrazný spontánní zájem, což lze při rozvíjení digitální pregramotnosti využít.

Využíváme: Magic Box, Blue Bot, Interaktivní tabule, notebooky

Malá digitální univerzita – Logické hry 1 a 2

Logické hry, činnosti, pracovní listy

17 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Metody a formy práce:

- skupinové
- individuální

Využívaná metodika:

- Nápadníček aktivit pro MŠ (Meta)
- Nauč mě mluvit(Axioma)
- Demonstrační obrázky – 24 témat (Libuše Čermáková)
- Jazykové hry pro malé předškoláky
- Hádanky

Cíl pro děti s OMJ je motivace k danému tématu, zapojení do skupinové činnosti, udržení pozornosti, rozvoj slovní zásoby, tvoření vět, odpovědi na otázku.

Nabízené činnosti:

- skupinové i individuální rozhovory
- vyprávění zážitků, vyřizování vzkazů
- popis předmětů, obrázku, okolí
- hra s obrázky, předměty (např. Kimmovi hry, legrační věty)
- artikulační, řečové a sluchové hry
- slovní hádanky

Očekávané výstupy:

- dítě správně vyslovuje hlásky nebo dochází na logopedii
- chápe smysl jednoduchých otázek a reaguje na ně
- tvoří věty, vypráví jednoduchý příběh
- slovně popisuje situaci, obrázky

18 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Péče o děti od dvou musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Děti dvouleté se obvykle do MŠ Jarov nedostávají vzhledem k vyššímu počtu přijímaných starších dětí. Pokud by k přijetí dvouletých dětí došlo, jsme flexibilní ve vytvoření podmínek, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Tyto děti by byly umísťovány do třídy „Sovičky“ a byl by snížen počet dětí dle platné legislativy. Dostatečné překrývání učitelek by bylo zajištěno. Přijetí chůvy či asistenta by bylo v řešení s vedením školy v závislosti na složení dětí a jejich specifických potřeb. Dítě ve věku od dvou do tří let potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek

emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Prostředí i vzdělávací program by se maximálně přizpůsobil této věkové skupině:

- podnětné a bezpečné hračky a pomůcky vhodné pro dvouleté děti,
- dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, variabilní uspořádání prostoru s možností průběžného odpočinku,
- šatna, sociální zařízení je přizpůsobeno potřebám dětí,
- režim dne respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek),
- možnost používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty,
- realizace vzdělávací činnosti v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Mateřská škola není primárně uzpůsobena věkové kategorii mladší tří let (např. schodiště, výška stolů, židliček). Péče o děti od dvou musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy. Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností bude přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí této věkové skupiny. Třídní učitelky budou volit odpovídající metody a formy práce, s ohledem na to, že děti 2-3 leté se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, opakováním a pravidelnými rituály. Největší prostor u této věkové skupiny bude ponechán volné hře a pohybovým aktivitám v návaznosti na Školní vzdělávací program a jeho roční téma: Objevujeme svět kolem nás.

Vzdělávací oblasti:

Dítě a jeho tělo:

- připravit radostný vstup do MŠ, pomoci překonávat počáteční stud, příp. odpor ke vstupu do MŠ bez rodičů, navazovat kladný vztah s dospělým
- nápodobou podporovat a rozvíjet dovednosti dítěte
- rozvoj základních hygienických návyků a stolování
- rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti dítěte, pohyby doprovázet jednoduchými říkadly a písněmi
- jednoduchá manipulace s hračkami

Dítě a psychika

- postupný rozvoj slovní zásoby
- podporovat komunikaci dětí, snaha o dialog
- seznamovat děti se třídou, prostorem MŠ
- učit se spojovat slabiky, vytvářet jednoduché věty
- podporovat děti v chuti vstřebávat nové informace
- dostatek času na spontánní činnosti
- podporovat zájem o knihy – leporela

Dítě a ten druhý

- osvojit si jednoduchá pravidla chování dětí v kolektivu
- posilovat pocit bezpečí dítěte v kontaktu s pedagogem a ostatními dětmi
- podpora přijmout nové hranice, respektovat je
- podpora v rozlišování různých (známých) zvuků

- podporování volné hry vedle kamaráda

Dítě a společnost

- postupně se seznamovat i s dalšími zaměstnanci MŠ, kdo se ještě o nás stará
- poskytovat dětem správný mluvní vzor
- hudební činnosti spojené s jednoduchými činnostmi, pohyby
- podněcovat děti k tvoření a radosti z tvoření
- posilování adaptace v mateřské škole
- nejjednodušší kolektivní hry

Dítě a svět

- poznávání zahrady, zahradních prvků
- orientace ve třídě, bezpečný pohyb dětí po třídě
- hra na nejjednodušší dětské nástroje
- seznamování s denním režimem v mateřské škole
- podněcovat děti ke hrám s přírodními materiály
- zkoušet chodit ve dvojicích

19 Péče o děti ze sociálně znevýhodněných rodin

Výchovně vzdělávací program mateřské školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého dítěte ve prospěch jeho osobního maxima. Zvláštní pozornost je věnována také dětem ze sociálně znevýhodněných rodin. Při výchově a vzdělávání dětí se vychází z jejich specifických potřeb, v případě nutnosti se vypracuje IVP – upravuje obsah, formy a výchovně vzdělávací podmínky. Dále je možnost spolupracovat s PPP.

20 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola není bezbariérová, proto není přístupná všem dětem se speciálními potřebami.

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami mají paní učitelky na zřeteli, že tyto děti se liší ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Učitelka během vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje úzce s rodiči dítěte, s asistentem pedagoga a školskými poradenskými zařízeními. Učitelky se vždy snaží s rodiči velmi citlivě komunikovat a vytvářet ve třídě podmínky k citlivému přijetí dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s jejich vrstevníky.

Při výběru vhodných didaktických pomůcek, hraček a popř. zařízení pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje nejen s rodiči, ale i s odborníky. Vedení školy,

učitelky, příp. I asistent pedagoga, se snaží o vytvoření co nejbezpečnějšího prostředí. Třída je upravena tak, aby bylo minimalizováno riziko úrazu.

Kolektiv mateřské školy se snaží, aby se dítě cítilo v mateřské škole sebejistě, dobře, klidně a bezpečně. Učitelky se snaží o vysoce profesionální postoj a je jim umožňováno další vzdělávání, které by přispělo k jejich ještě kvalifikovanějšímu přístupu k dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelky MŠ si plně uvědomují a respektují specifika související s úrovní motoriky, jazykového, prosociálního a psychického vývoje dětí se speciálním vzdělávacími potřebami. Plánování a realizace konkrétních vzdělávacích činností je přizpůsobeno možnostem a schopnostem dětí. Třídní učitelky volí odpovídající metody a formy práce, s ohledem na možnosti dětí. Spolupracují s rodiči dítěte a s odborníky.

Vzdělávací oblasti:

Dítě a jeho tělo

- Připravit dětem radostný vstup do mateřské školy, pomoci překonávat počáteční stud, popř. i odpor ke vstupu do MŠ bez rodičů
- Navázat kontakt s rodiči dítěte, citlivě informovat a spolupracovat v největší možné míře
- Rozvíjet kladný vztah dítěte k učitelce a asistentovi pedagoga

Dítě a psychika

- Podporovat aktivity a samostatné projevy dítěte
- Podporovat komunikaci dětí nejen s asistentem pedagoga, učitelkou, ale i se svými vrstevníky (dle možností dítěte) verbálně či nonverbálně
- Seznamovat děti se třídou, prostorem MŠ, dbát na bezpečný pohyb dítěte ve třídě
- Podporovat děti ve schopnosti odloučit se od svých blízkých

Dítě a ten druhý

- Osvojit si jednoduchá pravidla chování dětí v kolektivu
- Posilovat pocit bezpečí dítěte v kontaktu s pedagogem a ostatními dětmi
- Podporování volné hry vedle kamaráda

Dítě a společnost

- Postupně se seznamovat i s dalšími zaměstnanci MŠ, kdo se ještě o nás stará
- Poskytovat dětem správný mluvní vzor
- Podněcovat děti k tvoření a radosti z tvoření
- Posilování adaptace v mateřské škole

Dítě a svět

- Poznávání zahrady, důraz kladen na bezpečnost dítěte, jeho možnosti a schopnosti
- Orientace ve třídě, bezpečný pohyb dětí po třídě
- Seznamování s denním režimem v mateřské škole
- Podpora úsilí dětí, motivace, povzbuzení

21 Vzdělávání nadaných dětí

Při vzdělávání nadaných dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit nabízeny činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činností smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme plán pedagogické podpory.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

22 Preventivní program

Cílem primární prevence je vést děti ke správným postojům vůči zátěžím a problémům a zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně – patologickým vlivům. Základním principem preventivní strategie je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, které vedou u dětí k odmítání všech druhů projevů agresivity a prvotních znaků šikany.

Cílovou skupinou jsou všechny děti v MŠ, zvláště je třeba se zaměřit na:

- děti se zdravotními problémy
- děti se specifickými vzdělávacími potřebami
- děti, kteří rizikové chování vykazují
- děti s odlišnou etnickou příslušností, než je ta většinová, u kterých

Formy prevence jsou:

- spolupráce s rodiči a dětmi,
- odhalování specifických poruch učení a chování a následná náprava,
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu,
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám,
- nabídka školních i mimoškolních aktivit,
- výukové programy, projekty cílené vždy na konkrétní téma.

Základním prvkem ochrany před společensky nežádoucími jevy je výchova ke zdravému způsobu života od nejútlejšího věku. Jedná se o systematický rozvoj tělesné, duševní i sociální složky. V předškolním věku mezi kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, které jsou zároveň prevencí společensky patologických jevů, patří:

- sebedůvěra, samostatnost, sebejistota,
- podpora touhy zúčastnit se pohybových aktivit,
- schopnost sociálního přizpůsobení v komunitě,
- vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu,
- schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se,
- seberozvíjení,
- motivace a aktivnímu poznávání,
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění,
- osvojování zásad zdravého životního stylu,
- zdravotní prevence.

Preventivní program se zaměřuje na:

- výchovu ke zdravému životnímu stylu, podněcování dětí k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí,
- vytváření žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilného a diskriminačního chování,
- posilování duševní odolnosti vůči stresu a negativním zážitkům,
- minimalizaci výskytu sociálně patologických jevů,
- nabízení účasti, po dohodě s rodiči, dětem aktivity na školních i mimoškolních aktivitách a vytváření pozitivní motivace pro zapojení dětí do školních i mimoškolních aktivit,
- předávání dětem informací z oblasti návykových látek a zdravého stravování,
- posilování pozitivního sociálního klima a tím pozitivní vztahy v kolektivu dětí,
- seznámení dětí s multikulturní výchovou,
- správný režim dne,
- zásady slušného chování,
- umět říci „ne“, rozlišovat, co je dobré a špatné,
- umět čelit tlaku vrstevníků,
- umět se sebeovládat.

Zaměřujeme se na:

- zdravý životní styl, ekologii,
- logopedickou prevenci
- prevenci šikany – posilování a rozvíjení mezilidských vztahů,
- prevenci drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
- prevenci sexuálního zneužívání a týrání,
- prevenci kriminality a delikvence, právní odpovědnost,
- prevenci virtuálních drog – počítač, televize, mobil.

22. 1 Zdravý životní styl, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, vegetariánství...atd.
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC)
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc – jak reagovat

Ukazatele úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života
- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

22.2 Logopedická prevence

Pro podporu všestranného rozvoje dětí v předškolním vzdělávání je do ŠVP zařazena logopedická prevence. Logopedická prevence spočívá ve včasném předcházení poruch řeči a všech částí sdělovacího projevu. Úkolem mateřské školy je působit v oblasti primární logopedické prevence - pozitivně ovlivňovat vývoj řeči, správné mluvy a komunikačních návyků. Učitel děti cíleně vede k rozvoji řečových dovedností (receptivních i produktivních), procvičuje motoriku mluvidel, využívá logopedických říkadel a tím předchází případným mluvním problémům dítěte, popřípadě s dětmi nacvičuje a cíleným působením zmírňuje poruchy či odchylky v řečovém projevu dětí. Pokud je třeba, učitel dává rodičům doporučení k návštěvě klinického logopeda.

Činnosti, které učitel realizuje každý den:

- podpora komunikace mezi dětmi i dospělými
- pokládání základů správného komunikačního kontaktu
- práce s hlasem – síla a intonace
- propojení jazykových dovedností a sluchového vnímání a pohybu
- zdravé a sebevědomé vystupování před ostatními dětmi
- samostatné a souvislé vyjadřování
- využívání her, herních aktivit, audio nahrávek, přirozených zvuků, ale i obrázků a dalších materiálů
- využití dramatizace a pantomimy
- individuální, párová a skupinová podpora jazykových dovedností.

22.3 Prevence šikany

Šikana se může objevovat už v mateřské škole. Vyskytují se zde prvky šikany a spíše zárodečná stadia tohoto destruktivního fenoménu. Nicméně skrytá a neléčená počáteční šikana působí i zde velké škody a trápení, které zasáhnou děti, rodiče i pedagogy.

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života
- pěstovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...)
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové
- posilovat hodnotu vzdělání
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany

Ukazatele úspěchu:

- mezi dětmi nebují šikana
- děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní, domlouvají se
- děti mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd...)
- na půdě mateřské školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- děti zajímá multikulturní společnost a postoje – např.: jak se žije v jiných státech
- děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a najít řešení
- děti se zajímají o druhé, o své okolí

Při výskytu nežádoucího chování, které se jeví jako zárodek šikany, pedagog zvolí podle situace vhodný způsob nápravy, např.:

- rozhovor s dítětem, které ubližuje - pedagog využije opatření, která v MŠ fungují, např. srozumitelně sdělí dítěti, že porušilo stanovená pravidla, vede jej v sociálně žádoucích projevech, navrhuje a ukazuje mu adekvátní varianty v projevech chování; samozřejmě, jakmile je to možné, ocení jeho zlepšení;
- zavedení ochranného režimu oběti - v počátku pro jistotu MŠ nastaví přísnější dozor; v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělí; není vhodné konfrontovat agresora s obětí;
- práce se skupinou - MŠ využije intervenční program, v němž žáci získávají žádoucí vzory chování a zároveň se mohou „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno; vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, při nichž nejsou vítězové a poražení; využít se dají rovněž pohádky či příběhy a jejich dramatizace;
- rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora - proběhne až tehdy, když je situace zmapovaná; důležitá je maximální snaha získat je pro spolupráci.

Prevence šikany je podpořena projektem předškolní třídy Prevence šikany, Spolupráce s bilingvní rodinou. Důležitá je také úzká spolupráce s rodiči. Rodiče i pedagogové svým vlastním jednáním modelují a podporují prosociální chování.

22.4 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Při vycházkách a na hřištích se děti mohou setkat s láhvemi od alkoholu, s injekčními stříkačkami, nedopalky od cigaret, poházených odpadků apod. Proto si bereme za cíl:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku,
- oddálit první kontakt s návykovými látkami,
- podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti,
- aktivizovat děti k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem,
- podporovat a společně s dětmi vytvářet zdravé prostředí.

Ukazatelem úspěchu je, že:

- děti znají rizika užívání drog, ví, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček...),
- děti mají představu o tom co je droga – co vše je drogou, co způsobuje a proč ji lidé berou (hlavně cigarety a alkohol), rozlišují závislost – zdravou x nezdravou,
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci dětí, vycházející z každodenních činností, jejich nápadů a potřeb,
- děti mají zájem o pravidelné činnosti mimo školu (kroužky, sport...),
- mateřská škola pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity...
- děti jsou informovány a vědí na koho se v případě potíží obrátit – jak se chovat.

Považujeme za důležité seznámit děti s tím, co je může v běžném životě ohrozit na zdraví.

Protikuřácká výchova:

- informace o zdravotním riziku kouření pro kuřáka
- poznatky o škodlivosti kouření ve vztahu k okolí
- pozitivní vztah ke zdraví

Výchova k obezřetnosti při styku s cizími lidmi:

- umět reagovat na oslovení cizím člověkem
- v případě ohrožení se obrátit na osoby, kterým dítě důvěřuje – rodič, učitel, policista
- učit děti znát svoji adresu

Protidrogová výchova:

- poučit děti o nebezpečí pohozených věcí – injekční stříkačky, plechovky od chemikálií
- nikdy nesahat, nepít nic nalezeného - upozornit dospělého na nález takových věcí
- poučit o důsledcích samovolného užívání léčiv (kdo nám léky může vydat, jaké léky jsou vhodné)

Spolupráce:

- s Českým červeným křížem – Plyšáková nemocnice
- se složkami IZS
- s mediky – např. prevence zubní hygieny

22.5 Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Velmi důležitou prevencí je výchova k obezřetnosti při styku s cizími lidmi, vedeme s dětmi rozhovory, hrajeme scénky a podporujeme u dětí, aby:

- uměly reagovat na oslovení cizím člověkem
- v případě ohrožení se obrátily na osoby, kterým důvěřují – rodič, učitel, policista
- znaly svoji adresu, případně telefonní číslo jednoho rodiče

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...
- odlišnosti pohlaví brát jako přirozenou věc
- předcházet rizikům vydírání
- podporovat zdravé sebevědomí dětí
- podporovat důvěru, přátelství

Ukazatele úspěchu:

- děti lépe rozumí svým citům odlišnostem
- děti dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- děti dokáží rozlišit pozitiva a negativa jednání
- děti rozvíjí své přátelství
- děti mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, přátelství

22.6 Prevence kriminality a delikvence

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co potom, jak se cítí postižený...)
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- děti si jsou vědomi následků svého chování, přijímají odpovědnost za své chování
- děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- děti vědí na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy
- děti mají důvěru v učitelky

22.7 Prevence virtuálních drog

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, mobilní telefon
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání virtuálních drog
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...)
- diskuse s rodiči, menší poskytování tabletů, mobilních telefonů dětem při cestě do MŠ a z MŠ a doma

Ukazatele úspěchu:

- děti znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- děti si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování, nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů

23 Evaluační systém školy

Evaluační systém školy není primárně určen k hodnocení výsledků vzdělávání (výkonu), ale ke sledování rozvoje dítěte. Evaluace je pro nás nástrojem k hledání optimálních cest při vzdělávání dětí. Cílem evaluace je posouzení efektivity a kvality všech činností a podmínek, za kterých na škole probíhají.

Na úrovni školy sledujeme a hodnotíme především podmínky ke vzdělávání (hodnotíme předpoklady, okolnosti, situace):

- materiální technické a hygienické podmínky – posuzujeme stav a funkčnost budovy a jejího vybavení z hlediska požadavků vzdělávacích, bezpečnostních a hygienických
- životosprávu - posuzujeme denní řád, režimová pravidla a aktivity, např. stravování, spánek, pohybové aktivity, pobyt venku, hodnotíme naplňování zásad zdravého životního stylu
- psychosociální podmínky - posuzujeme klima třídy i školy, atmosféru a kvalitu komunikace, přístup k dětem a způsob jejich vedení, respekt k individuálním potřebám, vzájemné vztahy a postoje, prosociální komunikaci, míru prostoru pro aktivitu a samostatné rozhodování dítěte apod.)
- organizační podmínky (posuzujeme organizační formy práce, denní program, počty dětí ve třídě, respekt k soukromí dítěte, zařazování řízených zdravotně preventivních aktivit, funkčnost informačních kanálů uvnitř školy i směrem ven, spolupráci s rodiči a jinými subjekty – zpětná vazba apod.)
- řízení MŠ (posuzujeme vymezení pravidel, týmovou práci, spolupráci všech zúčastněných, kvalitu plánování, řízení a hodnocení, informační systém, spolupráci se zřizovatelem, s orgány státní správy, školami, odborníky a s dalšími partnery)
- personální a pedagogické zajištění (posuzujeme pedagogické, metodické etické kompetence pracovníků, jejich sebevzdělávání, další vzdělávání, dodržování školního řádu, organizačního řádu, provozních řádů, bezpečnosti práce atd.)
- spoluúčast rodičů (posuzujeme vzájemné vztahy mezi rodinou a školou, míru, intenzitu, formy a obsah komunikace a spolupráce.

Na úrovni třídy průběžně sledujeme, zaznamenáváme a analyzujeme:

- pedagogický proces ve třídě
- soulad vzdělávacího procesu se ŠVP
- individuální pokroky u dětí
- vztahy ve třídě, komunikaci, spolupráci, dodržování psychohygieny
- a provádíme sebereflexi.

Na úrovni průběhu vzdělávání sledujeme:

- naplněnost cílů a záměrů ŠVP a práci pedagogického sboru (hospitační činnost ředitele školy a vedoucí učitelky pro předškolní vzdělávání,

dodržování náplně práce zaměstnanců, pracovní doby, správné vedení a úroveň zpracování pedagogické dokumentace, sebehodnocení pedagogů).

Metody evaluace:

- pozorování, rozhovor, diskuse
- výsledky dětské práce (sledování vývoje - portfolia, záznamy učitele, 2 x během šk. roku dopis rodičům se slovním hodnocením, vyhodnocování úrovně školní zralosti u předškoláků a event. návrh rodičům na odklad školní docházky)
- hospitace, předhospitační a pohospitační pohovor, analýzy plánů (návaznost školního a třídního vzdělávacího programu)
- dotazníky (pro rodiče, pro zaměstnance)
- provozní a pedagogické porady dle potřeby
- celoroční hodnocení je součástí výroční zprávy školy za daný školní rok

Příloha č. 1

Profil absolventa naší MŠ

Při stanovení znalostí, schopností a dovedností absolventa naší mateřské školy vycházíme z Materiálu pro předškolní vzdělávání, č. j. MŠMT–9482/2012-22.

Na konci posledního roku docházky do mateřské školy dítě:

V oblasti pohybové výchovy

- pohybuje se koordinovaně
- je přiměřeně obratné a zdatné
- dodržuje pravidla bezpečného pohybu v budově a areálu školy

V oblasti sebeobsluhy a orientace

- oblékne a obuje se, zaváže si tkaničky
- samostatně stoluje, používá příbor
- samostatně zvládá osobní hygienu
- dodržuje základní hygienická pravidla a normy
- udržuje pořádek na svém pracovním místě
- udržuje pořádek ve svých věcech
- zvládá běžné praktické činnosti
- orientuje se ve známém prostředí
- dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybu ve známém prostředí

V oblasti emocionality a vztahů

- je emočně stabilní
- je samostatné
- vyjádří souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- na drobný neúspěch reaguje přiměřeně
- dodržuje stanovená pravidla
- navazuje bez problémů kontakt s vrstevníky
- při skupinové činnosti je partnerem, spolupracuje
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně
- pomáhá druhým

V oblasti komunikace

- vyslovuje správně všechny hlásky
- mluví ve větách a gramaticky správně
- rozumí běžně užívaným slovům
- má přiměřenou slovní zásobu
- přirozeně komunikuje s vrstevníky i dospělými
- napíše své jméno tiskacím písmem
- používá neverbální komunikaci
- ve verbální i neverbální komunikaci se vyvaruje se vulgaritám

V oblasti motoriky

- používá správně dominantní ruku
- používá správný úchop psacího náčiní
- vede tužku plynule tahem
- pracuje se stavebnicemi
- kreslí, maluje, vytrhává, stříhá, modeluje
- pracuje s drobným materiálem
- rozlišuje levou a pravou stranu
- rozeznává geometrické obrazce

V oblasti zrakových a sluchových vjemů

- rozlišuje barvu, tvar, velikost, materiál, figuru a pozadí
- rozlišuje písmena, čísla, základní dopravní značky, piktogramy
- nachází rozdíly na dvou obrázcích
- vnímá viditelné změny ve svém okolí
- reaguje na světelné signály
- provádí sluchovou analýzu a syntézu slova
- rozlišuje běžné zvuky
- reaguje na akustické signály

V oblasti logického myšlení

- chápe význam čísla
- počítá po jedné, počítá na prstech

- počítá prvky v oboru do pěti
- třídí, řadí, seskupuje předměty podle daného kritéria
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti
- řeší jednoduché hádanky, rébusy, labyrinty
- zamýšlí se nad problémy a situacemi
- rozumí pojmům označujícím čas, místo, velikost, hmotnost

V oblasti kognitivních funkcí

- soustředí se na činnost po dobu alespoň 10 minut
- pamatuje si, co vidělo, slyšelo, prožilo
- pamatuje si říkanky, básničky, písničky
- pracuje podle zadání, pokynů
- pracuje samostatně

V oblasti kultury a přírody

- ukázněně a pozorně sleduje kulturní představení
- vypráví o svých zážitcích
- zajímá se o pohádky, knihy
- zná říkanky, básničky, písničky
- vytleská rytmus písně
- předvede jednoduchou scénku
- zná části lidského těla
- rozeznává některé rostliny a živočichy
- zná některé technické přístroje
- telefonuje
- rozumí běžným pojmům jako počasí, peníze apod.
- má částečné poznatky o městě a zemi, kde žije, o horách, řekách apod.
- chrání svoje zdraví

